

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร

พ.ศ. 2566 - 2570

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

และ

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พฤศจิกายน 2567

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	
สารบัญตาราง	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570	1
ภาพรวมของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570	6
การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ	10
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	16
แผนระดับที่ 3	18
ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2566 - 2570	18
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	29
1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	26
2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	59
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	80
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย McKinsey 7-S Framework	80
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	84
3. TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	86
ส่วนที่ 4 แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร	90
1. วิสัยทัศน์	90
2. พันธกิจ	90
3. เป้าประสงค์หลัก	90
4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	90
5. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)	91
6. กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	91
7. ชนิดสินค้าสำคัญที่จะขับเคลื่อนในระยะ 5 ปี	92
8. เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	92
9. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)	95
ส่วนที่ 5 โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดยโสธร (พ.ศ. 2566 - 2570)	96
ส่วนที่ 6 สรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)	117
ส่วนที่ 7 แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ปีงบประมาณ 2568	118

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

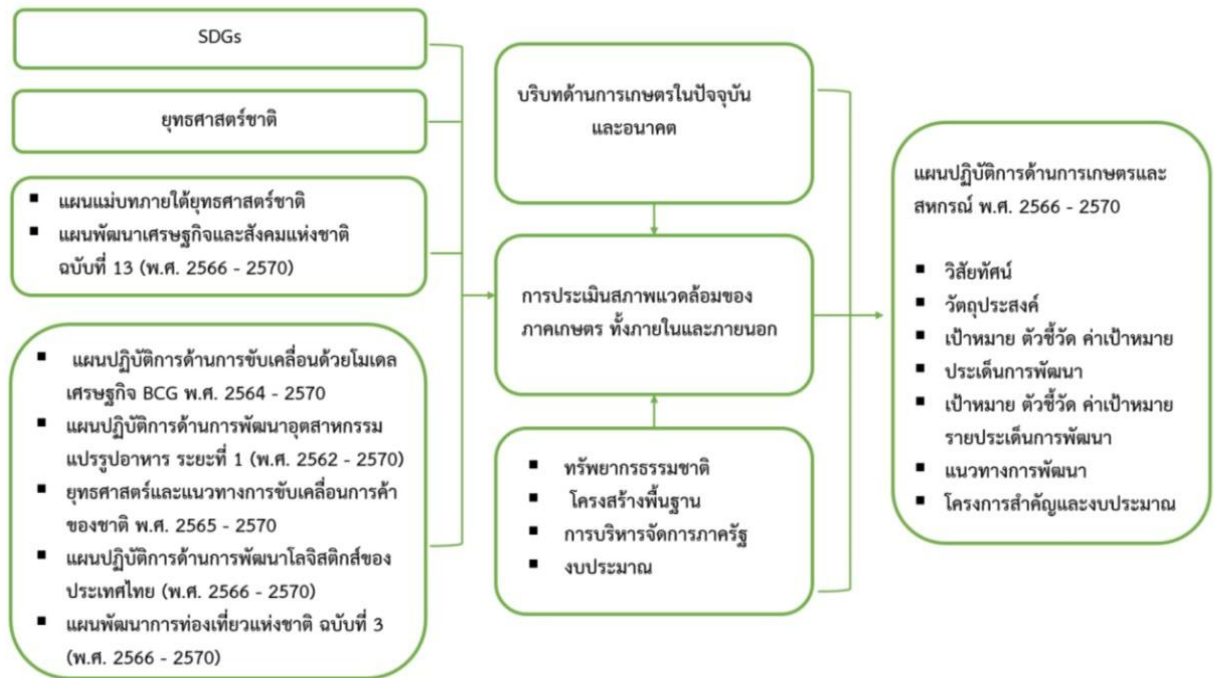
1. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561 โดยในส่วนของกรอบขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผน 3 ระดับ ประกอบด้วย แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 คือ แผนซึ่งเป็นแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุ ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และการถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติได้แก่ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนระดับที่ 3 คือ แผนที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติ หรือจัดทำขึ้นตามพันธกรณีหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และแผนรายปี แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ และแผนอื่น ๆ

2. กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 ได้จัดทำภายใต้กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคเกษตร ทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้วยการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนที่มีต่อภาคเกษตรและการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วยการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคตที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาภาคเกษตร ซึ่งจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้ครอบคลุมในทุกมิติ รวมทั้งพิจารณาจากยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ภาคการเกษตร ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 -2570) ยุทธศาสตร์และแนวทาง การขับเคลื่อนการค้าของชาติ พ.ศ. 2565 - 2570 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570) รวมถึงเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศของ องค์การสหประชาชาติ เพื่อให้ครอบคลุมบริบทด้านการเกษตรในปัจจุบันและอนาคต โดยนำผลการวิเคราะห์ มาเชื่อมโยงกับความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เพื่อเป็นกรอบ การพิจารณาเพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทาง ประเด็น และแนวทางการพัฒนาในแผนปฏิบัติการด้านการเกษตร และสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 โดยมีกรอบแนวคิดตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคเกษตร (SWOT Analysis)

3.1 จุดแข็ง (Strengths) 1) ภาคเกษตรของประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สอดคล้องกับการดำเนินการของภาครัฐภายใต้นโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ((Hygienic Kitchen of the World) 2) ผู้นำเกษตรกร/ปราชญ์ชาวบ้าน มีองค์ความรู้สามารถถ่ายทอดเทคนิคการเกษตรและเป็น ต้นแบบให้กับเกษตรกรได้ 3) สินค้าเกษตรของไทยมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ 4) บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร 5) ผู้ประกอบการด้านการเกษตรมีองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุน/ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ทั้งด้านการผลิตและการตลาดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำการเกษตร

3.2 จุดอ่อน (Weaknesses) 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ขาดแคลนเงินทุนมีปัญหาหนี้สินครัวเรือนสูง 2) เกษตรกรขาดทักษะในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจและการตลาด 3) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมีข้อจำกัดในการเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ การตัดสินใจและเรียนรู้ในกระบวนการทำการเกษตรสมัยใหม่ ส่งผลต่อคุณภาพแรงงาน ผลิตภาพและกำไร สุทธิจากการทำเกษตรต่ำ 4) การรวมกลุ่มของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง และขาดอำนาจต่อรองที่เพียงพอ ทั้งด้านการซื้อปัจจัยการผลิตและขายผลผลิต 5) มีข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตรที่หลากหลาย แต่ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3.3 โอกาส (Opportunities) 1) ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ มีสภาพภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพ เหมาะสมต่อการทำการเกษตร 2) การเติบโตของแพลตฟอร์มการซื้อขายสินค้าออนไลน์ขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางในการขายผลผลิตทางการเกษตร และช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงและขยายฐานผู้บริโภคมากขึ้น 3) หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน 4) ประเทศไทยตั้งอยู่ในศูนย์กลางของภูมิภาค สามารถเชื่อมโยงการคมนาคมและโลจิสติกส์กับ ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน 5) ผู้บริโภคมีความตระหนักในการดูแลสุขภาพมากขึ้น

3.4 อุปสรรค (Threats) 1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินนโยบายการพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง 2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น 3) การเกิดโรคระบาดอุบัติใหม่ในคน พืช และสัตว์ 4) ประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตและค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรต่ำกว่าประเทศไทย ทำให้นักลงทุนต่างชาติย้ายฐานการผลิตและเข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น 5) การขยายตัวของเมืองโดยไม่มีผังเมืองที่ดี ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลัก : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน : กระทรวงการคลัง/ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม/ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/ กระทรวงพาณิชย์/ กระทรวงพลังงาน/ กระทรวงแรงงาน/ กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงศึกษาธิการ/ กระทรวงสาธารณสุข/ กระทรวงอุตสาหกรรม/ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร / สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

5. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาคเกษตร

5.1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีความรุนแรงและเกิดขึ้นในวงกว้างไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของโลก รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ถือเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคสำหรับสินค้าเกษตร โดยเกษตรกรที่เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถใช้ประโยชน์ในการขยายตลาดใหม่ด้วยการจำหน่ายสินค้าเกษตรแบบออนไลน์ได้สะดวกยิ่งขึ้น ในทางกลับกันยังเป็นข้อจำกัดสำหรับเกษตรกรรายย่อยและเกษตรกรสูงวัยที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้นอกจากนี้การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังส่งผลกระทบต่อกระจายผลผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตรทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการต้นทุนการขนส่งและบรรจุภัณฑ์จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

5.2 การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจและการค้าของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความเสี่ยงจากปัจจัยหลายประการ อาทิ การแพร่ระบาดของโควิด-19 และความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและธุรกิจที่มีการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ทำให้โซ่อุปทานโลกอยู่ในภาวะหยุดชะงัก ขณะที่ความผันผวนในตลาดการเงินโลก ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ทำให้รายได้ของประเทศผู้ส่งออกและต้นทุนของประเทศผู้นำเข้าเกิดความไม่แน่นอน นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนกฎกติกาทางการค้าและการลงทุนของโลก รวมทั้งการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี(Non-Tariff Barriers : NTBs) ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งปรับบทบาทและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการค้าของโลก

5.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดจากการบูรณาการความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่กับเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งความรู้ด้านต่าง ๆ หลากหลายสาขา เพื่อสร้างคุณค่าและก่อให้เกิดเป็นสิ่งสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในทุกภาคส่วน เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) กระบวนการทำงานอัตโนมัติโดยหุ่นยนต์ (Robotic Process Automation: RPA) เพื่อทดแทนการใช้แรงงานมนุษย์ การใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อเป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าและบริการ การสร้างชุมชนโลกเสมือนจริง (Metaverse) เพื่อเปิดให้ผู้คนได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ และสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรและนวัตกรรมมาใช้กันอย่างแพร่หลาย และถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยี Internet of Things มาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์ม การจำหน่ายสินค้าเกษตรหรือบริการออนไลน์ (E-Commerce Platforms) รวมถึงการปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ซึ่งจะช่วยให้การทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างเกษตรกรและผู้บริโภคเกิดขึ้นได้ง่าย เพิ่มโอกาสในการจำหน่ายสินค้าสู่ผู้บริโภคได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านคนกลาง

5.4 การเป็นสังคมผู้สูงอายุ และการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

โครงสร้างประชากรของโลกในระยะ 5-10 ปีข้างหน้า จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยองค์การสหประชาชาติคาดว่าประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป จะเพิ่มขึ้นเป็น 1.5 พันล้านคน ภายในปี 2593 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปี 2548 และกลายเป็น “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” (Aged Society) ตั้งแต่ปี 2564 โดยผลที่ตามมาจากการเป็นสังคมผู้สูงอายุ คือ แรงงานลดลง เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น การลงทุนและการออมน้อยลง รายได้ประชากรลดลง และรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณด้านสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมากขึ้น อีกทั้งอาจเกิดปัญหาสังคมตามมา ในส่วนของภาคเกษตรไทย ในปี 2563 หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 44.0 ของ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรและการที่หัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้สูงอายุ อาจก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น กำลังแรงงานภาคเกษตรลดลง ประสิทธิภาพการผลิตลดลง นอกจากนี้ อายุเฉลี่ยของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่อยู่ในช่วงสูงวัยมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจ การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การเข้าถึงและยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ

5.5 การขยายตัวของความเป็นเมือง ความเป็นเมือง (Urbanization)

เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพประชากร กระบวนการผลิต สภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจชนบท ทำให้มีการย้ายถิ่นจากชนบทมาสู่เมืองใหญ่และเกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่มากขึ้น การขยายตัวของความเป็นเมือง ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมในหลายมิติ เช่น การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ ความสะดวกรวดเร็วด้านการคมนาคมขนส่ง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และระบบสาธารณสุขปโภค อย่างไรก็ตาม หากพื้นที่เมืองขาดการบริหารจัดการที่ดีจะก่อให้เกิดการพัฒนาแบบกระจุกตัว ความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ การขยายตัวของความเป็นเมืองมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่ทางการเกษตรไปเป็นที่อยู่อาศัย ร้านค้า 6 ห้างสรรพสินค้า โรงงาน อุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญต่าง ๆ ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลงและจำนวนเกษตรกร อย่างไรก็ตามการขยายตัวของความเป็นเมืองยังมีส่วนที่เป็นโอกาส หากเกษตรกรมีการปรับรูปแบบการผลิตไปสู่สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีการแปรรูปสินค้า ปรับปรุงพื้นที่เกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

5.6 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลำดับต้น ๆ ของโลกซึ่งสร้างความเสียหายในวงกว้างต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคเกษตรได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มขึ้น ฤดูกาลมีความแปรปรวนและเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เป็นวัฏจักรและบ่อยครั้งขึ้น ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของประเทศในฐานะที่เป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลก นอกจากนี้ ยังทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ส่งผลกระทบต่อแหล่งประกอบอาชีพของชุมชนชายฝั่ง รวมถึงธุรกิจการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามภาคเกษตรถือว่าเป็น หนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร การเก็บ รักษา การขนส่ง การบรรจุการแปรรูป การค้าปลีก และการบริโภค ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประมาณร้อยละ 17-20 เป็นอันดับสองรองจากภาคพลังงาน

5.7 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 หรือ COP26 ที่เมืองกลาสโกว์ สกอตแลนด์ ประเทศอังกฤษ ได้มีการวางแผนการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยมีเป้าหมายจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิของโลกไม่ให้เกิน 2 องศาเซลเซียส และตั้งเป้าไว้ที่ 1.5 องศาเซลเซียส ซึ่งประเทศไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะบรรลุเป้าความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี 2593 และบรรลุเป้าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ภายในปี 2608 สำหรับภาคเกษตรถือเป็นภาคการผลิตที่เป็นส่วนสำคัญในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะการเพาะปลูกข้าว การเลี้ยงปศุสัตว์ รวมถึงการใส่ปุ๋ยและการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จึงต้องเร่งปรับตัวเพื่อลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง เนื่องจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ อาจมีการออกกฎระเบียบทางการค้าใหม่ ๆ ที่มุ่งเน้นในประเด็น Net Zero ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยในอนาคต

5.8 กระแสการเติบโตแบบสีเขียว (Green Growth)

การเติบโตแบบสีเขียวหรือการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นอีกหนึ่งกระแสสำคัญของโลกที่หลายประเทศมีความตระหนักและมีการตื่นตัวมากขึ้น โดยมองว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเติบโตแบบสีเขียว เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน อาทิ พลังงานสีเขียว (Green Energy) เป็นการใช้พลังงานสะอาดที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยลดภาวะโลกร้อน อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำ และพลังงานชีวมวล พลังงานสีเขียวจึงเป็นพลังงานทางเลือกใหม่ โดยนอกจากไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมแล้วยังสามารถ 7 สร้างความมั่นคงทางพลังงานให้กับประเทศ สำหรับภาคเกษตรของไทยถือเป็นโอกาสในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มและใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานชีวมวลซึ่งถือเป็นพลังงานหมุนเวียนที่สามารถผลิตได้อย่างไม่จำกัดและไม่หมดไป รวมถึงไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเหมือนพลังงาน ฟอสซิล เมืองสีเขียว (Green City) เป็นเมืองที่ออกแบบโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มี ประชากรที่ตระหนักและมีจิตสำนึกร่วมกันถึงระบบนิเวศและดำเนินชีวิตบนแนวคิดของความยั่งยืน เพื่อลดการ พึ่งพาการใช้ทรัพยากร พลังงาน อาหาร และน้ำ รวมไปถึงลดการปล่อยของเสียในระบบนิเวศ ผลิตภัณฑ์สีเขียว (Green Product) เน้นกระบวนการผลิตที่ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ลดการปล่อยของเสียและมลพิษ (Reduce) สามารถใช้ซ้ำได้ (Reuse) และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติโดยไม่ทิ้งสารเคมีหรือก่อให้เกิดมลภาวะในภายหลัง การบริการสีเขียว (Green Service) การเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวที่เห็นได้อย่างชัดเจนประการหนึ่ง คือ การสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยมาตรฐานคุณภาพที่ดีควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น การใช้พลังงานสะอาด หรือการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. ภาพรวมของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570

6.1 วิสัยทัศน์ คือ เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีรายได้สูง มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

6.2 วัตถุประสงค์

6.2.1 เพื่อเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพ สามารถยกระดับผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรให้สูงขึ้น ด้วยความร่วมมือเครือข่ายจากทุกภาคส่วน

6.2.2 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรในระดับนานาชาติ

6.2.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง

6.2.4 เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรให้เพียงพอและทั่วถึง

6.2.5 เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

6.2.6 เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากให้สามารถพึ่งตนเองและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

6.3 เป้าหมาย

6.3.1 ผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

6.3.2 ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

6.3.3 รายได้เงินสดสุทธิต่อครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น

6.3.4 ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

6.3.5 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง

6.4 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

6.4.1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี

6.4.2 ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 90 ภายในปี 2570

6.4.3 รายได้เงินสดสุทธิต่อครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า 537,000 บาทต่อครัวเรือน ภายในปี 2570

6.4.4 พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,528,590 ไร่ ภายในปี 2570

6.4.5 พื้นที่เกษตรกรได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ ภายในปี 2570

6.4.6 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบเคียงกับปริมาณก๊าซเรือนกระจกปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ภายในปี 2570

6.5 ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรแห่งอนาคต

แนวทางการพัฒนา

1) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการแห่งอนาคต โดยเสริมสร้างองค์ความรู้สมัยใหม่ และพัฒนาทักษะให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร การผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มเติบโตที่ดีในอนาคต

2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยส่งเสริม การรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย และยกระดับสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและบริการ

3) ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ และแรงจูงใจให้ลูกหลานเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือคนรุ่นใหม่ที่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เข้ามาทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้นและสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรที่มีศักยภาพ

4) สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ผู้ประกอบการ และเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีทักษะที่จำเป็น เพื่อบริการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรและการผลิตที่เกี่ยวข้อง ในอนาคต

5) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินและการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีของเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยพัฒนาและจัดหาปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกวิธีและมีความเหมาะสม

2) พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร และบริการมูลค่าสูง

2.1) ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการบริการ ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และความ ปลอดภัย ตลอดโซ่อุปทาน ด้วยการปรับโครงสร้างการผลิตจากผลิตมากแต่สร้างรายได้น้อย (More for Less) ไปสู่การผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก (Less for More)

2.2) สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร โดยอาศัยข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

3) ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ สร้างความเข้าใจให้กับผู้ผลิตถึงแหล่งที่มา ชนิด ปริมาณ คุณภาพ ตลอดจนการเก็บรักษาวัตถุดิบ ก่อนเข้าสู่กระบวนการแปรรูป เพื่อให้วัตถุดิบที่เข้าสู่กระบวนการผลิตมีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

4) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต

4.1) พัฒนาและต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ มาเป็นวัตถุดิบตั้งต้นสำหรับการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโตดีในอนาคตให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง

4.2) พัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม แห่งอนาคต ซึ่งเป็นแหล่งรองรับวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญ รวมทั้งขยายผลการใช้เทคโนโลยี เพื่อการเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มด้วยนวัตกรรมและการตลาด

5) สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีความ ปลอดภัย เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคเกิดความตระหนักในการทำเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้ง ความสำคัญของกระบวนการผลิตที่ดีตลอดโซ่อุปทาน

6) ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตเป็นการสนับสนุนให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เข้มแข็ง โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการผลิตและบริโภคสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ให้เกิดการเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภค อาหารมีความปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศและความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ 10

2) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย โดยบริหารจัดการการใช้สารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรโดยลด ละ เลิก การใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย และส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย

3) ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero Waste) โดยการบริหารจัดการของเสีย/ขยะจากฟาร์ม/แปลงเกษตรอย่างเป็นระบบ หยุดการเผาเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

4) สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร

4.1) พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์รวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

4.2) สนับสนุนการเข้าถึงที่ดิน ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน ด้วยการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส และการจัดที่ดินให้แก่ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

4.3) การจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ และการจัดการในภาวะวิกฤต เพื่อบริหารจัดการน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ

5) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตในภาคเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์เกษตร เพื่ออำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ตลอดโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร

2.1) ส่งเสริมการทำเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม เพื่อสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นและความร่วมมือ ทำให้เกษตรกรเกิดความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันในตลาดการค้าเสรีได้

2.2) ส่งเสริมการทำประกันภัยสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียของพืชผลทางการเกษตรที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช และโรคระบาด ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร

3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์โดยส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เช่น สินค้าที่มีแนวโน้มเติบโตในอนาคต อาทิ อาหารทางการแพทย์อาหารสุขภาพ ยาและเวชภัณฑ์

4) ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยมุ่งส่งเสริมการขับเคลื่อนการประกอบธุรกิจ การค้าสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการส่งเสริมและเพิ่มโอกาสการขยายตลาดสินค้าเกษตรไทยทั้งในและต่างประเทศ

5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการเกษตร โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตร (Big Data) ที่มีมาตรฐานและครบวงจรตลอดโซ่อุปทานตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด จัดทำข้อมูลให้เป็นเอกภาพจากฐานข้อมูลเดียวกัน (Single Big Data)

6) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร โดยส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 มีความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการ พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมี ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ มีความ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคเกษตรทุกยุทธศาสตร์ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)

1.1.1 เป้าหมาย

- 1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- 2) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

1.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์

1) การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูงทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต อุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง

เศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้ สอดรับกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวตลอดจนส่งเสริมการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทย ในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมืองรวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน 3 ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การสนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

1.1.3 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาการเกษตรของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลอดโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ตั้งแต่ต้นทางที่มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต กลางทางที่เป็นการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และปลายทางด้านการตลาดและอุตสาหกรรมขั้นสูง การส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยข้อได้เปรียบด้าน ความ

หลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิต ภาพการผลิต ทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง โดยอาศัยการบูรณาการร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มี ความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การ ตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ

1.3.3 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาการเกษตรในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นการ ยกระดับ ศักยภาพของแรงงานภาคเกษตร เพื่อให้สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองไปสู่ผู้ประกอบการเกษตร ยุคใหม่ ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง

2.1.1 ประเด็น การเกษตร (หลัก)

1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- 1.1) ผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น
- 1.2) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

2) การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

การพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง เป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวอันจะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้อง

3.1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

3.1.1) แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณท์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณท์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาด สม่่าเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

(2) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(3) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้ารวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่นและสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยว และบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

3.1.2) เป้าหมายของแผนย่อย

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

3.1.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มุ่งเน้นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต โดยการวางแผนการผลิต กำหนดชนิดสินค้า และพื้นที่การผลิต รวมถึงการบริหารจัดการ กลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เป็นสินค้าเกษตรพรีเมียม การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และขึ้นทะเบียนสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สร้างตราสินค้าหรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน 19 การรับรองสินค้า และระบบตรวจสอบย้อนกลับ พัฒนาระบบบัญชี พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

3.2) เกษตรปลอดภัย

3.2.1) แนวทางการพัฒนา

(1) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งจากการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

(2) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรอง คุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตร และอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรและพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภค และการค้าระดับสากล

(4) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมและการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

(5) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

3.2.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (2) ผลិតภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

3.2.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย ให้มีความสำคัญกับการวาง แผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร ลด ละ เลิก และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมา ทำการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมี และเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น และ ผู้ประกอบการให้ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพ ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติ ทางเกษตรที่ดี (Good Agriculture Practices: GAP) และพัฒนาต่อยอดสู่มาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์รวมทั้งส่งเสริมการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

3.3) เกษตรชีวภาพ

3.3.1) แนวทางการพัฒนา

(1) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศสภาพแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสินค้าประเภท โภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(4) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพและการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

3.3.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (2) วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

3.3.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ เน้นการวางแผนและเพิ่มประสิทธิภาพโดยกำหนดชนิดและพื้นที่การผลิตที่เหมาะสม สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร ยกกระดับผลิตภัณฑ์สู่สินค้าพรีเมียม รวมถึงสนับสนุนการนำวัตถุดิบเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นพลังงานทดแทนหรือพลังงาน ชีวภาพ หรือผลิตปุ๋ย ตลอดจนมีการใช้ฐานจากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงอุตสาหกรรมรวมทั้งส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรชีวภาพและสมุนไพร

3.4) เกษตรแปรรูป

3.4.1) แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูงโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

(2) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

(3) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่งและยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

(4) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

3.4.2) เป้าหมายของแผนย่อย

สินค้าเกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

3.4.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป เน้นส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้น และขั้นกลาง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมถึงให้ความสำคัญกับการผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อเชื่อมโยงสู่กระบวนการแปรรูปขั้นสูงที่มี

คุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมขั้นสูง ตลอดจนการขยายช่องทางการตลาดและกระตุ้นความต้องการใช้และบริโภคสินค้าเกษตรแปรรูปคุณภาพสูง

3.5) เกษตรอัจฉริยะ

3.5.1) แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิตเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรรวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่มและเกษตรแนวตั้งเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

(2) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิต และการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการเกษตรและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร อัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

(3) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะโดยการถ่ายทอดและ สนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุดและทดแทนการผลิตดั้งเดิม

3.5.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (2) ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

3.5.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัจฉริยะ ให้ความสำคัญกับการนำ งานวิจัยและเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ด้านกระบวนการผลิต เครื่องจักรกลการเกษตรอัจฉริยะ เทคโนโลยีการเกษตรดิจิทัล และการเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การสร้างการรับรู้ เข้าถึงใช้ประโยชน์และส่งเสริมขยายผลเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะการพัฒนา Smart Farmer การเกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาการใช้เครื่องจักรกลเกษตรอัจฉริยะส่งเสริมธุรกิจการให้บริการด้านการเกษตรอัจฉริยะและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอัจฉริยะ การสร้างแปลงเรียนรู้เกษตรอัจฉริยะและแปลงใหญ่เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาการแปรรูปและการตลาดเกษตรอัจฉริยะรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการเกษตรอัจฉริยะ ตลอดจนการพัฒนาาระบบตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

3.6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

3.6.1) แนวทางการพัฒนา

(1) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

(2) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาท ดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่าง ๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง

(3) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมและข้อมูลมูลค่า สินค้าเกษตร รวมทั้งการพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัยและกลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ เสถียรภาพราคาสินค้า ภาวะเปราะบางการค้าระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนดมาตรการรองรับมาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤตและการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

(4) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

(5) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

ทั้งในส่วนของปัจจัยการผลิตเทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรรวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

(6) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็วและมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์และการสร้างตราสินค้า ไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

(8) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็น ภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่ง ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

3.6.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- (2) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

3.6.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

ระบบนิเวศการเกษตรถือเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญของการพัฒนาภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การสร้างความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาด้านการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์และยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง การวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนภาคเกษตร รวมถึงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจน

ส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร

2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็น การสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และ เกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดเป้าหมายหลัก 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนและ (5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดหมุดหมายซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อ สะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับดังกล่าว โดยมีมิติและหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร จำนวน 3 มิติ 6 หมุดหมาย ได้แก่ มิติการพัฒนาที่ 1 ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ประกอบด้วย หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็น ประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก) หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน และหมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค มิติการพัฒนาที่ 2 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถ แข่งขันได้ มิติการพัฒนาที่ 3 ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบ จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนี้

2.2.1 มิติการพัฒนาที่ 1

ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

1) หมุดหมายที่ 1

ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก)

1.1) เป้าหมายระดับหมุดหมาย

1.1.1) มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

1.1.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพและความยั่งยืน ของภาคเกษตร

1.1.3) เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของ ห่วงโซ่

อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

1.2) กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการ ยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและการขยายของตลาด ของสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ที่ 3 การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่าง อุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้า เกษตร รวมถึงสินค้ากลุ่มปศุสัตว์และประมง

กลยุทธ์ที่ 6 การสนับสนุนระบบประกันภัยและระบบรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 8 การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้ เป็นฐานการผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 10 การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

3. แผนระดับที่ 3 (ที่เกี่ยวข้อง)

3.1 แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

การพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรที่มีความหลากหลายด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ร่วมกับความหลากหลายทาง วัฒนธรรม อัตลักษณ์ และความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ซึ่งเป็นการพัฒนาภายใต้ 4+1 สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการรักษาฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพให้สมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไปเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมี วิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟู ฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการ ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 1** การสร้าง ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ **ยุทธศาสตร์ที่ 3** การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

4. ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2566 – 2570

1 วิสัยทัศน์จังหวัด : “ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน”

2 พันธกิจ : 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการเกษตรเป็นเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

2) สนับสนุนและผลักดันให้จังหวัดมีความโดดเด่น และชัดเจนในฐานะจังหวัดที่ดำรงความเป็นชุมชนอีสาน โดยเน้นการรณรงค์ให้ ความสำคัญกับวัฒนธรรม ค่านิยม และประเพณีอีสาน ซึ่งมีการผสมผสานกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่อย่างกลมกลืน ขยายโอกาสด้านอุดมศึกษาในจังหวัด

3) ผลักดันให้ภาคประชาสังคมมีการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

3 เป้าประสงค์รวม

- 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) เพิ่มขึ้น
- 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

4 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

- 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ครบวงจรและได้มาตรฐาน
- 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และการค้า การท่องเที่ยว
- 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงของครอบครัว ชุมชนและสังคม
- 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/เป้าประสงค์/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย/กลยุทธ์การพัฒนา

1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ครบวงจร และได้มาตรฐาน

1.1) เป้าประสงค์ “ผลผลิตและสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้มาตรฐานและเพิ่มมูลค่า”

1.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

(1) จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสามารถรวมกลุ่ม (500 ราย/ปี)

(2) จำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถผลิตและ/หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า (10 กลุ่ม/ปี)

(3) จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (4 ชนิด/ปี)

(4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้ามาตรฐานเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 2.5 /ปี)

(5) พื้นที่การทำเกษตรที่รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นในปี 2570 (จำนวน 420,000 ไร่)

1.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

(1) การพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

- (2) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร smart และ Young smart
- (3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับรองมาตรฐาน
- (4) เพิ่มความสามารถในการรับซื้อ/การจำหน่ายและส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์
- (5) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าและแปรรูปสินค้าทางการเกษตรครบวงจร
- (6) ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ
- (7) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- (8) ประชาสัมพันธ์การผลิต/การตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และการค้า การท่องเที่ยว

2.1) เป้าประสงค์ “ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น”

2.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- (1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ 2/ปี ในปี 2565)
- (2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (ร้อยละ 4/ปี)
- (3) จำนวนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี)

2.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (1) พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
- (2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
- (3) พัฒนาและยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการ
- (4) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นทางวัฒนธรรมสินค้า OTOP สินค้าชุมชน และผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับมาตรฐาน
- (5) ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีให้เกิดความยั่งยืน
- (6) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ทางการตลาดด้านการท่องเที่ยวและบริการในทุกช่องทาง
- (7) ส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความหลากหลายให้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับคุณภาพชีวิตเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงของครอบครัว ชุมชนและสังคม

3.1) เป้าประสงค์ “ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงและสังคมมีความสงบเรียบร้อย”

3.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- (1) ร้อยละของเด็กและเยาวชนได้รับการเรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิต (ร้อยละ 98 ต่อปี)
- (2) จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้/ชุมชนต้นแบบ (เพิ่มขึ้นปีละ 45 หมู่บ้าน/ปี)
- (3) ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. 38,000 บาท/คน/ปี (ร้อยละ 95 ต่อปี)
- (4) จำนวน อปท. ที่ได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน (ดูแลสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส) (เพิ่มขึ้น 10 แห่ง/ปี)

- (5) ร้อยละการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง (ร้อยละ 30/ปี)
- (6) ร้อยละของการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมปลอดภัย (ร้อยละ 30/ปี)
- (7) ร้อยละของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนปลอดภัยเสถียร (สีขาว) ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1/ปี)
- (8) จำนวนร้อยละที่ลดลงของการเกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน/ประชากร 100,000 คน (ลดลงร้อยละ 5/ปี)
- (8) จำนวนร้อยละที่ลดลงของการเกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน/ประชากร 100,000 คน
- (9) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของค่าเฉลี่ย O-Net ม.3 (ร้อยละ 3/ปี)
- (10) ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี ทั้งหมดตามช่วงอายุที่กำหนดมีพัฒนาการสมวัย (ค่าเป้าหมาย 85)
- (11) ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบว่ามีการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเครื่องมือมาตรฐาน (ร้อยละ 65)
- (12) ร้อยละของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 50)
- (13) อัตราฆ่าตัวตายไม่เกิน 8/100,000 คน
- (14) ผู้ผ่านการฝึกอาชีพในสาขาที่เข้าฝึกอบรมสามารถประกอบอาชีพอิสระร้อยละ 50

3.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (1) ยกระดับคุณภาพชีวิตลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเสริมสร้างชุมชนสู่ความเข้มแข็ง
- (2) ยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
- (3) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- (4) สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ
- (5) ยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพ
- (6) เพิ่มศักยภาพในการรักษาความมั่นคงภายในและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1) เป้าประสงค์ “ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพิ่มขึ้น”

4.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- (1) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ (10,000 ไร่/ปี)
- (2) จำนวนพื้นที่แหล่งน้ำได้รับการพัฒนา เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น (9 แห่ง/)
- (3) ร้อยละพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ยังคงมีสภาพป่าสมบูรณ์ได้รับการดูแลรักษาให้คงสภาพป่า (ร้อยละ 100)
- (4) ชุมชน/หมู่บ้านมีการลดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนตั้งแต่ต้นทาง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 80 ในปี 2570)
- (5) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานทดแทน (ร้อยละ 0.5/ปี)
- (6) จำนวนพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น (1,000 ไร่/ปี)

4.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำแบบบูรณาการและชุมชนมีส่วนร่วม
- (3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ
- (4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านพลังงาน
- (3) สร้างขีดความสามารถด้านบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

6 จุดเน้นทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของจังหวัดยโสธรตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566-2570

1) เมืองเกษตรอินทรีย์ : จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนา โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เกษตรกรเพาะปลูกมากที่สุดและสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศและสามารถสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นจำนวนมาก คือ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์และข้าวหอมมะลิปลอดภัย โดยจังหวัดมีกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งรวมกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์มาเป็นระยะเวลายาวนาน มีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ดังนั้น จังหวัดจึงได้กำหนดตำแหน่งการพัฒนา (Positioning) ของจังหวัดเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็น “ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร” มี 8 แนวทางการพัฒนา คือ

- (1) การพัฒนาทรัพยากรดินและน้ำเพื่อการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน
- (2) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร smart และ Young smart
- (3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับรองมาตรฐาน
- (4) เพิ่มความสามารถในการรับซื้อ/การจำหน่ายและส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

(5) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าและแปรรูปสินค้าทางการเกษตรครบวงจร

- (6) ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ
- (7) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- (8) ประชาสัมพันธ์การผลิต/การตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์

2) เมืองวิถีอีสาน : จังหวัดยโสธรเป็นเมืองที่ประชากรสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพ มีรายได้เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ ไร้ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชาวยโสธร โดยการดำเนินชีวิตของประชาชนจะดำรงตนตามแบบวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันทางสังคมสามารถปรับตัวได้อย่างผสมกลมกลืนกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังมีศิลปวัฒนธรรมประเพณี และสินค้าของดีที่สร้างสรรค์มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น หมอนขิด เครื่องจักสาน เครื่องทองเหลือง ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และสินค้าอื่นๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งสิ่งสร้างสรรค์เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดจากการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เป็นการดำรงชีวิตแบบวิถีอีสานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3) เมืองท่องเที่ยว : นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวถือเป็นวาระแห่งชาติที่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากและจัดได้ว่าเป็นรายได้ที่กระจายลงสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้เล็งเห็นลู่ทางการสร้างรายได้จากภาคการท่องเที่ยวและบริการโดย

จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในเชิงประวัติศาสตร์โบราณสถาน/โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา อาทิเช่น พระธาตุตาดทองหรือธาตุก่องข้าวน้อย ภูสูง วัดมหาธาตุ แหล่งโบราณสถานบ้านสงเปือยเมืองโบราณดงเมืองเตย พระพุทธบาทยโสธร หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ เมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า ภูเก้าพระโบสถ์คริสต์บ้านซ่งแย้ สวนสาธารณะพญาแถน หมู่บ้านทำหมอนขิดบ้านศรีฐาน นอกจากนี้ จังหวัดยังมีงานประเพณีที่มีชื่อเสียงติดอันดับ 1 ใน 5 ของงานประเพณีโลก และมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมมากที่สุด คือ งานประเพณีบุญบั้งไฟของจังหวัดยโสธร โดยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยว งานประเพณีบุญบั้งไฟของจังหวัดยโสธรเป็นจำนวนมาก เฉลี่ยปีละประมาณ 480,000 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 294 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ ยังมีงานประเพณีที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมายาวนาน เช่น งานประเพณีแห่มาลัย ประเพณีการแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ จังหวัดยโสธรมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าของฝาก ของที่ระลึก (ผลิตภัณฑ์ OTOP) ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิหมอนขิด ผ้าไหม ปลาสาม และลอดช่อง เป็นต้น

7 เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม 4 ปี	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
			พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด(GPP) เพิ่มขึ้น	1.1 อัตราการขยายตัวของ GPP ที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	3.13% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)					
	1.1.1 อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	1.46% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2
	1.1.2 อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	1.67% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2

	ขยายตัวของ GPP นอก ภาคเกษตร เพิ่มขึ้น ที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)						
	1.2 ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ รายได้จาก การท่องเที่ยว (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	4.89% (ค่าเฉลี่ยปี 2556-2558)	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2
	1.3 ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ ผลิตภาพ แรงงาน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 3/ปี)	11.08% (ปี 2560-2562)	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3
2. ประชาชน มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี เพิ่มขึ้น	2.1 ร้อยละที่ ลดลงของ ครัวเรือน ยากจน (ลดลงร้อยละ 5)	120 ครัวเรือน (ปี 2562)	5%	10%	15%	20%	25%
	2.2 ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ สัดส่วน ผู้อยู่ในระบบ ประกันสังคม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5/ปี)	9.72% (ปี 2563)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5

2.3 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของค่าเฉลี่ย O-Net /N-Net/V-Net(ร้อยละ 3/ปี)	33. 3%/40.77%/40.58% (ปี 2563)	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3
2.4 จำนวนพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น 1,000 ไร่/ปี	236,104.08 (ปี 2560)	1,000 ไร่ 9 แห่ง)	1,000 ไร่ 9 แห่ง)	1,000 ไร่ 9 แห่ง)	1,000 ไร่ 9 แห่ง)	1,000 ไร่
2.5 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐาน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5/ปี)	66.07 % (ปี 2556-2558)	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5
2.6 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น (420,000 ไร่) ในปี 2570	390,000 ไร่ (ปี 2564)	6,000 ไร่	6,000 ไร่	6,000 ไร่	6,000 ไร่	6,000 ไร่

2.7 ร้อยละของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ไม่มีปัญหายาเสพติด ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานป.ป.ส. กำหนด (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1/ปี)	75.78 % (688 หมู่บ้าน ปี 2560-2564)	ร้อยละ 1	ร้อยละ 1	ร้อยละ 1	ร้อยละ 1	ร้อยละ 1
2.8 จำนวนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี)						
	5 ครั้ง (2563)	5 ครั้ง	5 ครั้ง	5 ครั้ง	5 ครั้ง	5 ครั้ง
2.9 อายุเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนยโสธรเพิ่มขึ้น (ปี)	ช=73.89 ญ= 81.19 (ปี2563)	ช=73.89 ญ= 81.56	ช=73.95 ญ= 81.94	ช=73.97 ญ= 82.31	ช=74.00 ญ= 82.69	ช= 74.03 ญ= 83.06

ส่วนที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1. ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพของจังหวัด

ข้อมูลทางกายภาพของจังหวัด

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 531 กิโลเมตร (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1, 2, 202) และอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ)

ขนาดพื้นที่ จังหวัดยโสธรมีพื้นที่ 4,161.664 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,601,040 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (321 ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และยโสธร)

ตาราง 1 แสดงจำนวนพื้นที่จังหวัดยโสธร และระยะทางจากอำเภอสู่ตัวจังหวัดยโสธร (รายอำเภอ)

ที่	อำเภอ	พื้นที่		ระยะทาง (กม.)
		ไร่	ตร.กม.	
1	เมืองยโสธร	361,387.50	578.220	-
2	เลิงนกทา	589,250.00	942.800	69
3	คำเขื่อนแก้ว	399,000.00	638.400	23
4	มหาชนะชัย	284,542.50	455.268	41
5	กุดชุม	340,000.00	544.000	37
6	ป่าดิว	192,500.00	308.000	27
7	ค้อวัง	93,750.00	150.000	70
8	ทรายมูล	170,485.00	272.776	17
9	ไทยเจริญ	170,125.00	272.200	52
	รวม	2,601,040.00	4,161.664	-

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อาณาเขต จังหวัดยโสธรมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและมุกดาหาร

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญและอุบลราชธานี

ทิศใต้

ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด

1.2 สภาพพื้นที่

จังหวัดมีพื้นที่เป็นรูปพระจันทร์เสี้ยว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและป่าโปร่ง อยู่เหนือระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๒๗ ฟุต ทางตอนเหนือบริเวณพื้นที่อำเภอเลิงนกทาและอำเภอกุดชุมบงบางส่วนเป็นภูเขา ถือเป็นอาณาเขตของเทือกเขาภูพาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำชี ลำเซบาย ห้วยโงง ลำยัง และมีลักษณะภูมิอากาศร้อนจัดในฤดูร้อนและหนาวจัดในฤดูหนาว ในปี พ.ศ. 2566 มีฝนตก จำนวน 93 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 96.50 อุนหนุมิสูงสุด 41 องศาเซลเซียสในเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม อุนหนุมิต่ำสุด 12.7 องศาเซลเซียสในเดือนธันวาคม

1.3 ลักษณะดิน

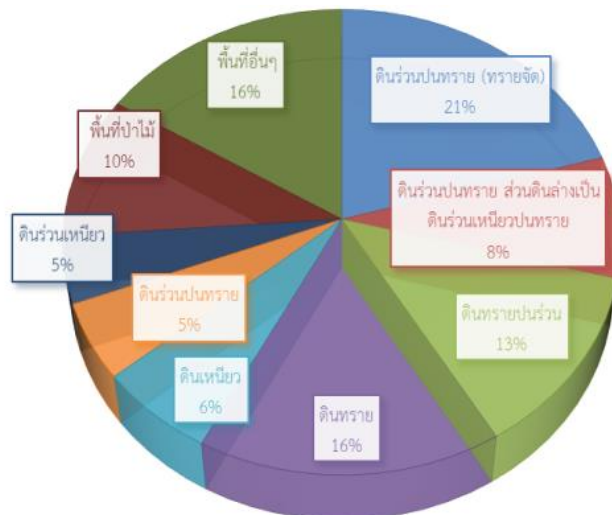
จังหวัดยโสธร ทรัพยากรดินพื้นที่ส่วนใหญ่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย และดินทรายปนร่วนหรือดินทราย ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ทรัพยากรดินในพื้นที่ตอนมีเนื้อที่รวม 1,419,318 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.90 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินทรายปนร่วน และดินทราย ส่วนทรัพยากรดินในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่รวม 533,869 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.48 ของพื้นที่จังหวัดยโสธรมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนเหนียว และดินร่วนปนทราย พื้นที่ป่าไม่มีเนื้อที่ 246,724 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.48 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร และพื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ 401,129 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.14 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร

ตารางที่ 2 ทรัพยากรดินจังหวัดยโสธร

ประเภทเนื้อดิน	กลุ่มชุดดิน	ตัวอย่างชื่อชุดดิน	พื้นที่	คิดเป็น %
<u>พื้นที่ดอน</u>			1,419,318	54.90
- ดินร่วนปนทราย (ทรายจัด)	40	ชุดดินจักราช	510,064	19.61
- ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็น ดินร่วนเหนียวปนทราย	35	ชุดดินวาริน	209,573	8.05
- ดินทรายปนร่วน	37	ชุดดินนาคู	309,681	11.90
- ดินทราย	41,44	ชุดดินมหาสารคามและ ชุดดินน้ำพอง	399,000	15.34
<u>พื้นที่ลุ่ม</u>			533,869	15.48
- ดินเหนียว	7	ชุดดินธวัชบุรี	156,843	6.03
- ดินร่วนปนทราย	17	ชุดดินร้อยเอ็ด	130,302	5.01
- ดินร่วนเหนียว	15	ชุดดินหล่มสัก	115,486	4.44
<u>พื้นที่ป่าไม้</u>			246,724	9.48
<u>พื้นที่อื่นๆ</u>			401,129	20.14
			2,601,040	100.00

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2565)

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ มีรูปร่างคล้ายพระจันทร์เสี้ยว อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) มีพื้นที่ 4,161.444 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,600,902.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (321 ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดยโสธร พื้นที่มีลักษณะลาดเอียงจากทิศตะวันตกลงไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น มีสภาพเป็นป่าและมีแหล่งน้ำขนาดกลาง ได้แก่ ห้วยลิงโจน ห้วยสะแบก ลำโพง ลำเซบาย ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับกับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ แม่น้ำชี และขนาดกลาง ได้แก่ ลำน้ำยัง ลำทวน ไหลผ่าน มีหนอง บึง ลำห้วย และแหล่งน้ำขนาดเล็กอยู่ทั่วไป ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินทรายและดินเค็ม สำหรับภูมิอากาศ จังหวัดยโสธรมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ความชื้นสัมพัทธ์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 13 ปี (2554 – 2566) และอุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยในรอบ 13 ปี (2554 – 2566)

ตารางแสดง 3

ปริมาณน้ำฝน พ.ศ. 2554 – 2566

ปี (พ.ศ.)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
2554	1,423.90
2555	1,160.00
2556	1,220.40
2557	1,334.20
2558	1,005.30
2559	1,126.00
2560	1,460.90
2561	1,221.70
2562	1,305.80
2563	1,043.40
2564	1,568.75
2565	1,645.60
2566	1,495.50

ตารางที่ 4
แสดงอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ปี 2554-2566

ปี	อุณหภูมิ (c)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2554	37.3	26.5	32.4
2555	36.6	30.4	33.7
2556	37.9	25.3	33.5
2557	38	29.1	34
2558	39.1	30.2	34.2
2559	40.3	30.1	33.7
2560	37.1	28.2	32.6
2561	35.5	29.7	32.7
2562	39.1	28	33.7
2563	41.5	13	33.4
2564	39.1	10	32.6
2565	38.8	12.5	32.9
2566	41	12.7	36.7

ที่มา อุดุณิยมหาวิทยาลัยประจำจังหวัด (ข้อมูล ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2565)

1.5 แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำชีไหลผ่านพื้นที่ตอนใต้ของจังหวัดบริเวณ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอค้อวัง (ยาว 110 กิโลเมตร) ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ ยังมีลำห้วยสำคัญๆ ไหลผ่านพื้นที่ตอนเหนือและตอนกลางของจังหวัด เช่น ห้วยสะแบก ห้วยลิงโจน ลำห้วยโพง ลำเซบาย ลำน้ำยัง ลำน้ำทวน และแหล่งน้ำอื่นๆ เช่น หนอง บึงมีอยู่ทั่วไป ซึ่งหลายแห่งมีสภาพตื้นเขิน เก็บกักน้ำได้ปริมาณน้อย เป็นปัญหาค่อนข้างมาก

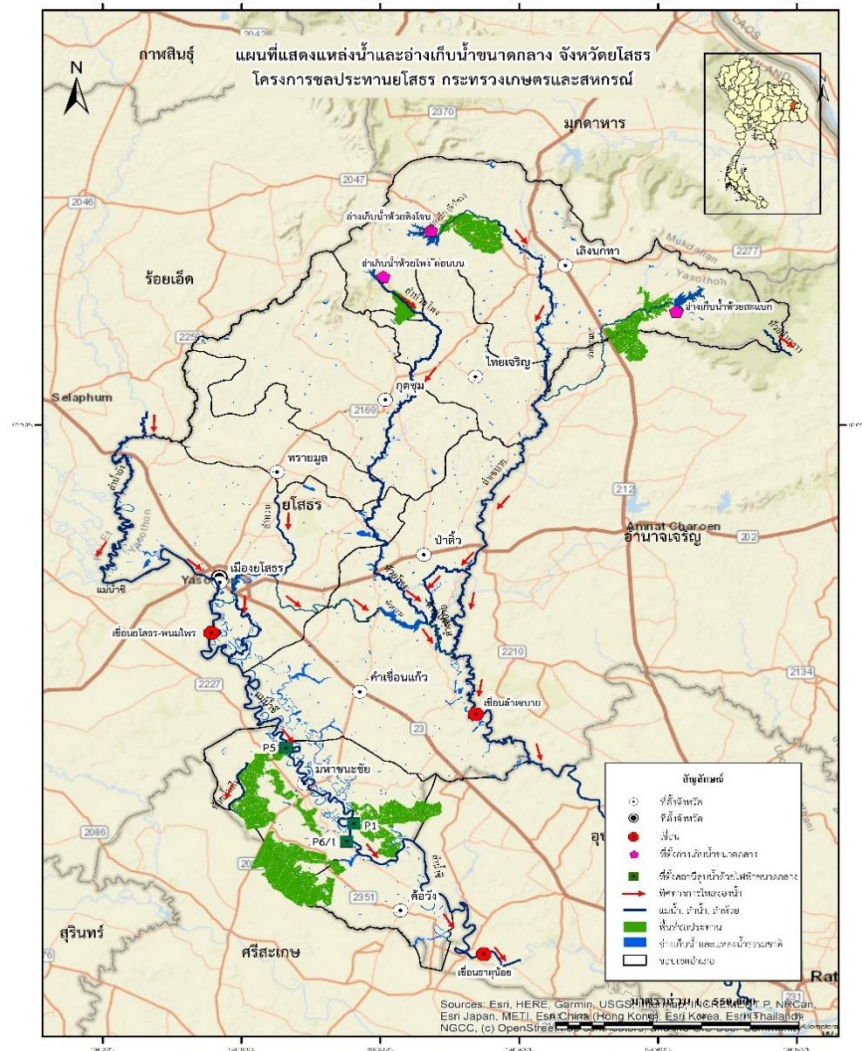
ตารางที่ 5 แสดงลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำย่อยในจังหวัดยโสธร

ที่	ลุ่มน้ำย่อย	ลุ่มน้ำหลัก	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่า (ล้านลบ.ม.)	อำเภอในเขตลุ่มน้ำ	พื้นที่ในลุ่มน้ำ (ตร.กม.)
1	ลำห้วยทม	โขง	180.00	66.01	เลิงนกทา	70.89
2	ลำน้ำยัง	ชี	4,145.00	228.39	กุดชุม,ทรายมูล,เมือง	398.87
3	ลำทวน	ชี	450.00	215.86	ทรายมูล,เมือง	450.00
4	ลำน้ำชี	ชี	1,260.00	1,087.23	เมือง,คำเขื่อนแก้ว,มหาชนะชัย,ค้อวัง	926.00

5	ลำเซบาย	มูล	3,050.00	1,200.92	เลิงนกทา,ไทยเจริญ,ป่าดิว,คำเขื่อนแก้ว	1,302.77
6	ห้วยโพง	เซบาย/มูล	939.00	949.60	เลิงนกทา,ไทยเจริญ,กุดชุม,เมือง,ป่าดิว,คำเขื่อนแก้ว	939.00
7	ห้วยน้ำเค็ม	เสียว/มูล	70.91	68.02	มหาชนะชัย	73.91
	รวม		10,094.91	3,816.03		4,161.44

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

1.6 โครงการชลประทาน

โครงการชลประทานขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 4 แห่ง คือ

- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน อยู่ในตำบลห้องแซง อำเภอเลิงนกทา ความจุ 21.05 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 14,544 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก อยู่ในตำบลบึงคำ อำเภอเลิงนกทา ความจุ 30.30 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 12,672 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยโพง (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา ความจุ 12.40 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 4,500 ไร่

- **เขื่อนยโสธร** ตำบลเชียงคำ อำเภอเมืองยโสธร ความจุ 19.46 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 76,400 ไร่

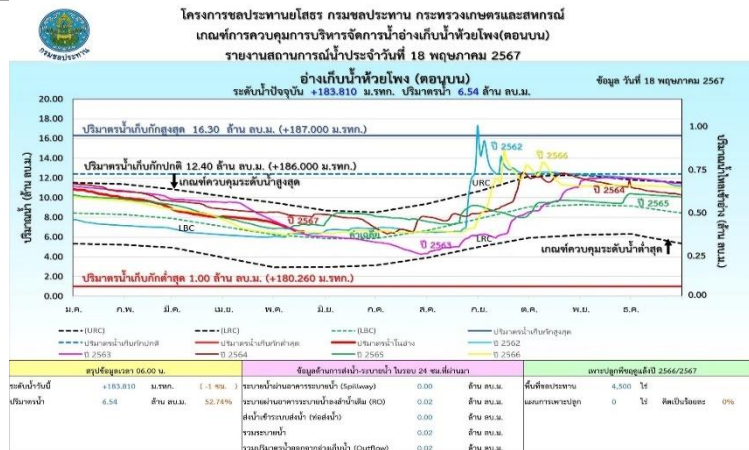
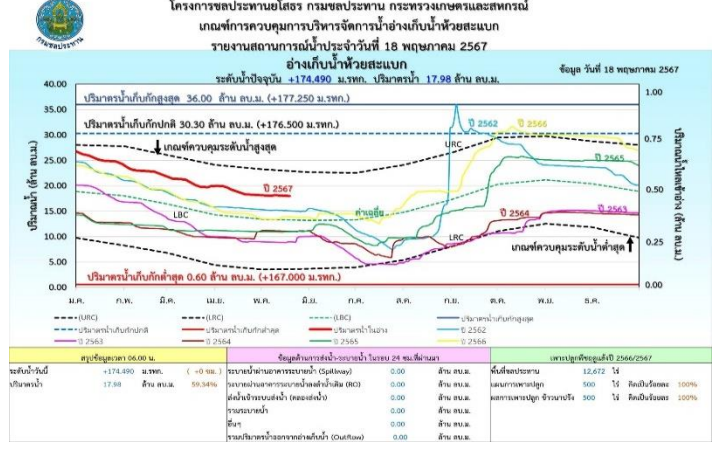
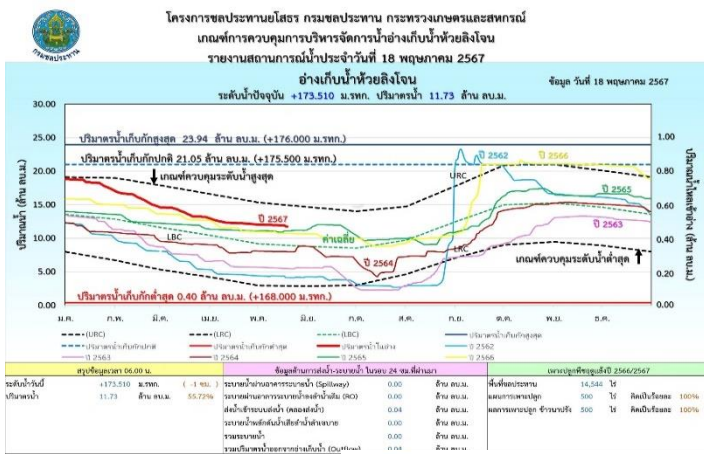
สภาพปัญหา คือ น้ำต้นทุนในฤดูฝนในเขตจังหวัดยโสธร มีปริมาณเพียงพอ แต่ไม่สามารถเก็บกักไว้ในฤดูแล้งหรือในช่วงที่ฝนเว้นช่วงได้ในปริมาณที่เพียงพอ ประกอบกับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทานมีเพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มและความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ขณะที่งบประมาณที่จะสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำไม่เพียงพอความต้องการของเกษตรกรโดยพื้นที่แต่ละอำเภอจะมีอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 6 ข้อมูลอ่างเก็บน้ำในพื้นที่จังหวัดยโสธร

ที่	อำเภอ	แหล่งน้ำ (แห่ง)	พื้นที่แหล่งน้ำ (ไร่)	แหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่อำเภอ
1	เมืองยโสธร	121	13,281	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา, อ่างเก็บน้ำบ้านเด็ด, อ่างเก็บน้ำห้วยชันาก, อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน
2	กุดชุม	87	2,412	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองเรือ, อ่างเก็บน้ำสระประปา, อ่างเก็บน้ำหนองคำบาก
3	ทรายมูล	4	61	-
4	ไทยเจริญ	57	844	อ่างเก็บน้ำหนองฆ่า, อ่างเก็บน้ำสระพรแก้ว, อ่างเก็บน้ำหนองม้า
5	เลิงนกทา	89	9,087	อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน, อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก, อ่างเก็บน้ำห้วยโพง, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง, อ่างเก็บน้ำสระหลวง, อ่างเก็บน้ำหนองบึง
6	ป่าดัว	70	5,130	อ่างเก็บน้ำห้วยขาม, อ่างเก็บน้ำหนองหาญ, อ่างเก็บน้ำห้วยนายาง
7	คำเขื่อนแก้ว	58	3,067	อ่างหนองเสียว, หนองแวง, อ่างเก็บน้ำบ้านปึกแฮด, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
8	มหาชนะชัย	17	326	อ่างเก็บน้ำหนองปลาปิ้ง, บึงพระเสาร์, หนองขาม
9	ค้อวัง	49	3,047	หนองกุดต่าย, หนองห้วยพระบาง
รวม		552	37,255	

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

จังหวัดยโสธรมีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวม 86 แห่ง รวมเนื้อที่โครงการฯ 200,910 ไร่แยกเป็นขนาดเล็ก 83 แห่ง และขนาดกลาง 3 แห่ง โดยสูบน้ำจากแม่น้ำชี ลำน้ำยัง ลำห้วยโพง/เซบาย

1.7 แหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดยโสธรมีบ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น 1,228 บ่อ แยกดังนี้

- ประเภทเกษตรกร
- ประเภทอุปโภคหรือบริโภค
- ประเภทธุรกิจ

สถิติจำนวนบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล

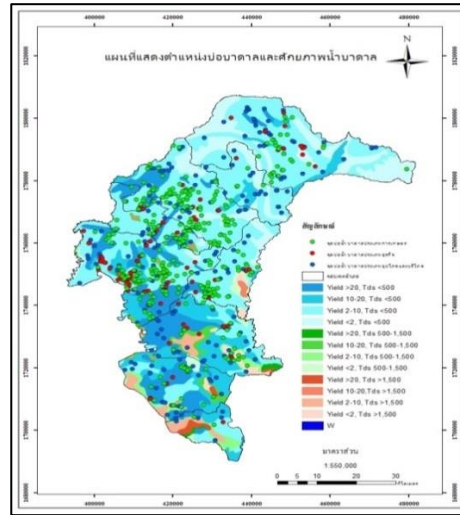
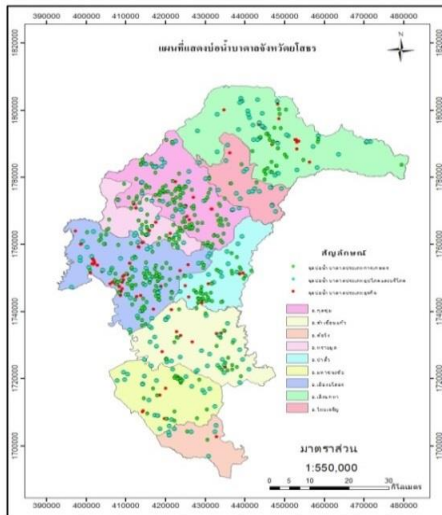
ตารางที่ 7 สถิติจำนวนบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566

จังหวัด	รวมทุกประเภท			อุปโภคบริโภค			ธุรกิจ			เกษตรกรรม		
	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)	
		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง
ยโสธร	1,228	36,081	2,115	313	11,264		149	3,350	2,048	766	21,467	67
รวม	1,228	36,081	2,115	313	11,264		149	3,350	2,048	766	21,467	67

จำนวนบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดยโสธรตั้งแต่ปี พ.ศ 2557-2565										
ประเภทการใช้ประโยชน์	พ.ศ									
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	รวม
ประเภทเกษตร	-	2	3	1	44	40	208	66	309	673
ประเภทอุปโภคหรือบริโภค	-	-	2	41	15	75	47	23	193	396
ประเภทธุรกิจ	2	1	3	12	12	26	19	29	92	196
รวม	2	3	8	54	71	141	274	118	594	1,265

กราฟข้อมูลการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลปี 2557 - 2565

ภาพแสดงตำแหน่งบ่อน้ำบาดาลในจังหวัดยโสธร

ภาพแสดงตำแหน่งบ่อน้ำบาดาลและศักยภาพ
น้ำบาดาลในจังหวัดยโสธร

1.8 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ 2566

ตารางที่ 8 ตารางแสดงแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ 2556 - 2567

อำเภอ	ปี พ.ศ.												รวม
	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	
เมืองยโสธร	17	87	116	30	57	164	94	141	232	91	94	120	1,301
ป่าติ้ว	0	67	193	70	139	181	94	93	53	116	81	41	1,191
กุดชุม	15	97	299	280	693	576	418	246	160	51	180	127	3,209
ทรายมูล	8	58	125	70	285	266	106	87	69	94	43	38	1,279
ไทยเจริญ	0	72	91	120	177	338	256	117	98	42	100	65	1,507
เลิงนกทา	10	83	253	230	308	839	559	235	257	63	210	162	3,253
คำเขื่อนแก้ว	25	136	175	50	53	191	133	180	123	46	141	140	1,448
มหาชนะชัย	0	120	124	45	14	354	140	112	78	46	137	111	1,328
ค้อวัง	20	40	50	5	15	56	90	54	30	101	14	-	505
รวม	95	760	1,426	900	1,741	2,965	1,890	1,265	1,100	650	1,000	804	15,021

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2567)

1.9 ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

1 การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ 9 ข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดยโสธร

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ที่ว่าการอำเภอห่างจาก ศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
เมืองยโสธร	578.22	-	17	190	6	12	23
เลิงนกทา	942.8	69	10	145	9	3	13
คำเขื่อนแก้ว	638.4	23	13	115	2	12	5
มหาชนะชัย	455.27	41	10	103	1	10	5
กุดชุม	544	37	9	128	1	9	7
ป่าดัว	308	27	5	57	1	5	6
ค้อวัง	150	70	4	45	1	4	-
ทรายมูล	272.78	17	5	54	2	4	8
ไทยเจริญ	272.2	52	5	48	1	4	-
รวม 9 อำเภอ			78	885	24	63	67

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดและท้องถิ่นจังหวัดยโสธร (เดือนธันวาคม 2566)

2 ข้อมูลประชากร

ในปี 2566 จังหวัดยโสธร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 528,878 คน เป็นชาย 263,199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.76 เป็นหญิง 265,579 คน คิดเป็นร้อยละ 50.21 โดยข้อมูลจากปี พ.ศ. 2559 - 2566 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 10 แสดงประชากรจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2559-2566

พ.ศ.	เพศชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม(คน)
2559	270,748	269,067	539,815
2560	270,412	269,130	539,542
2561	269,705	269,024	538,729
2562	268,774	268,525	537,299
2563	276,016	267,484	534,500
2564	265,945	267,449	533,394
2565	264,756	266,843	531,599
2566	263,199	265,579	528,878

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566)

1.10 ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

1. การศึกษา

การศึกษา ในปีการศึกษา 2566 จังหวัดยโสธรมีจำนวน 704 แห่ง แยกตามสังกัด
การศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 11 สถาบันการศึกษา

ที่	โรงเรียนในสังกัด	จำนวน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ (อำเภอ)									
			เมือง	คำเขื่อนแก้ว	มหาชนะชัย	ค้อวัง	ป่าติ้ว	ทรายมูล	กุดชุม	ไทยเจริญ	เลิงนกทา	
1	สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1	185	69	48	48	20	-	-	-	-	-	
2	สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2	183	-	-	-	-	29	24	49	23	58	
3	สนง.เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	27	5	4	2	1	2	2	4	2	5	
4	สนง.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยจังหวัดยโสธร	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5	กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	สนง.คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดยโสธร	10	3	-	2	-	-	1	2	-	2	
7	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	21	8	2	1	1	-	-	1	4	4	
8	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	261	56	32	31	14	26	13	29	17	43	
9	สำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ: ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดยโสธร	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ: โรงเรียนราช ประชานุเคราะห์ที่ 28 จังหวัดยโสธร	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
11	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
12	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	3	1	-	-	-	-	1	-	-	1	
รวม		704	146	88	85	37	58	42	86	47	115	

หมายเหตุ : รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยโสธร

2. วัฒนธรรมประเพณี จังหวัดยโสธรมีวัฒนธรรมประเพณีแบบชาวอีสาน โดยมีงานประเพณี

บั้งไฟเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดยโสธร เป็นงานระดับนานาชาติจัดขบวนแห่ในเขตเทศบาลเมืองยโสธรในวันศุกร์ - เสาร์ - อาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนพฤษภาคมทุกปี งานแห่มาลัยข้าวตอกจัดในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๓ ก่อนวันมาฆบูชาหนึ่งวันของทุกปี งานประเพณีจุดไฟตูมกาคืนวันออกพรรษา งานประเพณีบุญคุณลาน งานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่ งานนมัสการพระธาตุนพรัตน์ งานนมัสการพระธาตุนกยูง และงานประเพณีที่น่าสนใจที่จัดขึ้นตามฮีตสิบสอง

ประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น

1. ประเพณีบุญบั้งไฟ ช่วงประเพณีเดือนหก
2. ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ช่วงก่อนวันมาฆบูชา
3. ประเพณีจุดไฟตูมกา ช่วงเทศกาลออกพรรษา

4. ประเพณีแห่ดาวบ้านซ่งแย้ ช่วงเทศกาลวันคริสต์มาส
5. ประเพณีจุดไฟโหมงเมง ช่วงเทศกาลออกพรรษา

3. ด้านโบราณสถาน (ข้อมูลจากกรมศิลปากร) แยกเป็นรายอำเภอ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุศิลปะวัตถุ(ข้อมูลจากสำนักศิลปากรที่ 9 อุบลราชธานี) แยกเป็นโบราณสถานได้รับประกาศขึ้นทะเบียนในราชกิจจานุเบกษา จำนวน 14 แห่ง

ตารางที่ 12 สถาบันการศึกษา

ที่	ชื่อโบราณสถาน	ที่ตั้ง			สิ่งสำคัญ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	
1	ธาตุถาดทอง (ธาตุก่องข้าวน้อย บ้านตาลทอง)	ตาลทอง	ตาลทอง	เมือง	1. ธาตุ ก่ออิฐถือปูน 2. ใบเสมาหินทราย
2	วัดทุ่งสะเดา (ธาตุลูกข่าแม่ หรือธาตุก่องข้าวน้อย)	สะเดา	ตาลทอง	เมือง	ธาตุ ก่ออิฐถือปูน
3	วัดมหาธาตุ	-	ในเมือง	เมือง	1. หอไตร 2. พระธาตุพระอานนท์
4	เสาชิน	บึงแก	บึงแก	มหาชนะชัย	ศิลาจารึก
5	วัดพระพุทธรบาท	หนองยาง	หัวเมือง	มหาชนะชัย	1. รอยพระพุทธรบาท 2. ศิลาจารึก 3. พระพุทธรูปนาคปรก
6	ดงเมืองเตย	สงเปือย	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	1. ฐานโบราณสถาน 2. ศิลาจารึก
7	ดงศิลาแลงใกล้บ้านศรีฐาน	-	กระจาย	ป่าดู่	ใบเสมาศิลาแลง
8	คูบ้านจิว	จิว	คูจาน	คำเขื่อนแก้ว	1. ฐานโบราณสถานก่อด้วยศิลาแลง
9	วัดสุริโย (วัดกำแมด)	กำแมด	กำแมด	กุดชุม	สิม (โบสถ์)
10	วัดบูรพาโนนเปือย	โนนเปือย	โนนเปือย	กุดชุม	สิม (โบสถ์)
11	วัดธาตุทอง	เกียงเก่า	โพนงาม	กุดชุม	พระธาตุ 2 องค์

12	วัดสระไตรนุรักษ์	นาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล	หอไตรกลางสระน้ำ
13	วัดธรรมรังษีนิคมเขต	นาออก	บุงคำ	เลิงนทา	สิม (โบสถ์)
14	เจดีย์วัดสิงห์ท่า	สิงห์ท่า	ในเมือง	เมือง	เจดีย์

4. ผลิตภัณฑ์ศูนย์บันดลไทย : พัฒนาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) และผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม จังหวัดยโสธร ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2565 จำนวน 21 รายการ

ตารางที่ 13 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม จังหวัดยโสธร

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อผลิตภัณฑ์
1	อำเภอเมืองยโสธร	1. ผลิตภัณฑ์กะติบข้าวชุมชนคุณธรรมวัดทุ่งอีโอก 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าไหมทอมือบ้านคอนยาง
2	อำเภอไทยเจริญ	1. ผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าฝ้ายมัดหมี่บ้านนาเฮือง 2. ผลิตภัณฑ์การเป่าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติแปรรูปของชุมชนคุณธรรมวัดอัครเทวดามีคาแอลซ่งแย้
3	อำเภอค้อวัง	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อกกไหล ชุมชนคุณธรรมวัดเหล่าน้อย 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ ชุมชนคุณธรรมวัดชัยชนะ
4	อำเภอป่าดัว	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อกก ชุมชนคุณธรรมวัดเชียงเพ็ง 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าลายสิ่งทอศรีฐาน ลายดอกบัว ลายสายฝน ชุมชนคุณธรรมศรีฐานนอก
5	อำเภอมหาชนะชัย	1. ผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าพื้นเมือง ชุมชนคุณธรรมวัดโพธิกาญจนาราม 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองลายลูกหวาย ชุมชนคุณธรรมวัดโพธิกาญจนาราม 3. ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมาลัยข้าวตอก ชุมชนคุณธรรมวัดฟ้าหยาด
6	อำเภอดำเนินแก้ว	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อกกภูจาน ชุมชนคุณธรรมวัดภูจาน 2. ผลิตภัณฑ์น้ำเนื้อในฝักคูณ ชุมชนคุณธรรมวัดดอนแก้ว 3. ผลิตภัณฑ์ข้าวโป่ง ชุมชนคุณธรรมวัดหนองเลิง
7	อำเภอกุดชุม	1. ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ บ้านโคกสวาท ชุมชนคุณธรรมวัดท่าลาด 2. ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรพื้นบ้าน ชุมชนคุณธรรมวัดท่าลาด
8	อำเภอทรายมูล	1. ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากเปลือกกล้วย ชุมชนคุณธรรมวัดนาโป่ง 2. ผลิตภัณฑ์หมวกจากเปลือกกล้วย ชุมชนคุณธรรมวัดนาโป่ง
9	อำเภอเลิงนทา	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อผ้าขาม้าลายตาม่อง ชุมชนคุณธรรมวัดศรีบุญเรือง 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน บ้านกุดเข้ตอน

5. ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สำคัญ ได้แก่

ตารางที่ 14 ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สำคัญ

ที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
1	การแกะลายบั้งไฟ บ้านสิงห์ท่า	ในเมือง	เมืองยโสธร
2	การจักสานบ้านทุ่งแต้	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร
3	การทำเครื่องทองเหลืองบ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
4	การแกะสลักบานประตู บ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
5	การทำเกวียนโบราณ บ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
6	การปั้นหม้อดิน	น้ำคำ	เมืองยโสธร
7	การทำผ้าฝ้าย ผ้าไหมบ้านดอนยาง	ค้อเหนือ	เมืองยโสธร
8	การทำจักรสานกระติบข้าวบ้านทุ่งอีโอก	ตำบลทุ่งนางโอก	เมืองยโสธร
9	การทอผ้าไหมพื้นเมือง บ้านหัวเมือง	หัวเมือง	มหาชนะชัย
10	การทำของที่ระลึกมาลัยข้าวตอก	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย
11	การทำผ้าฝ้าย ผ้าไหม พื้นเมืองบ้านบึงแก	บึงแก	มหาชนะชัย
12	การทำเสื่อกกแปรรูปบ้านสร้างแป้น	สงยาง	มหาชนะชัย
13	การทำผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าขาม้าลายตาม่อง	สวาท	เลิงนกทา
14	การทอผ้าพื้นเมือง บ้านห้องแซง	ห้องแซง	เลิงนกทา
15	การทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกุดเข้ด่อน	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา
16	การทำไม้กวาดดอกหญ้า	คำเตย	ไทยเจริญ
17	การทำผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติบ้านนาเฮือง	น้ำคำ	ไทยเจริญ
18	การทำเสื่อกกแปรรูปกระเป่า บ้านโนนแดง	ส้มผ่อ	ไทยเจริญ
19	การทำของที่ระลึกดาวบ้านชงแย้	คำเตย	ไทยเจริญ
20	การทำเสื่อกกแปรรูปบ้านนาโปรง	ทรายมูล	ทรายมูล
21	การทอผ้าพื้นเมืองบ้านนาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล
22	การทำบั้งไฟโบราณบ้านฟ้าห่วน	ฟ้าห่วน	ค้อวัง
23	การทำผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติบ้านน้ำอ้อม	น้ำอ้อม	ค้อวัง
24	การทำบั้งไฟโบราณบ้านโนนใหญ่	ห้วยแก้ง	กุดชุม
25	การทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ บ้านโคกสวาท	นาไส้	กุดชุม
26	การทำหมอนขวานผ้าขีด บ้านศรีฐาน	ศรีฐาน	ป่าดัว
27	การทำผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านศรีฐาน	ศรีฐาน	ป่าดัว

1.11 การสาธารณสุข

1 โรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ ปี2566 จังหวัดยโสธร มีโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 9 แห่ง แยกเป็นโรงพยาบาลระดับจังหวัด 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชนระดับอำเภอ 8 แห่ง มีเตียงรวม 720 เตียง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 112 แห่ง และคลินิกทุกประเภท 147 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีโรงพยาบาลของเอกชน 2 แห่ง (110 เตียง) โดยมีบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขสาขาหลักที่ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขแก่ประชาชน ดังนี้

ตาราง 15 บุคลากรทางการแพทย์

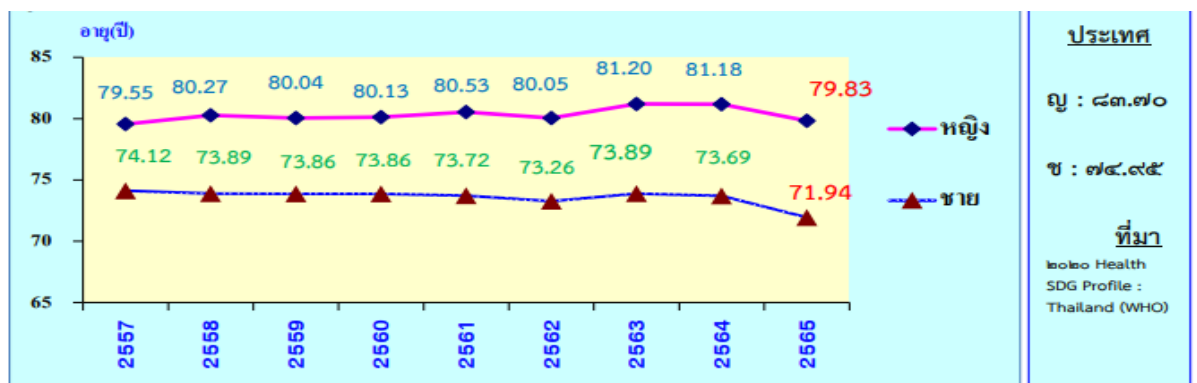
ประเภทบุคลากร	สถานที่ปฏิบัติงาน					สัดส่วนต่อประชากร (จ.ยโสธร)	สัดส่วนต่อประชากร (ประเทศปี 2564)
	สสจ.	รพท.	รพช.	สสอ.+รพ.สต.	รวม		
แพทย์	2	77	78	0	157	1 : 3,386	1 : 1,680
ทันตแพทย์	1	14	32	0	47	1 : 11,311	1 : 8,057
เภสัชกร	8	27	45	0	80	1 : 6,645	1 : 4,053
พยาบาลวิชาชีพ	6	382	365	121	874	1 : 608	1 : 353
นักวิชาการสาธารณสุข	42	21	39	164	266	1 : 1,998	
เจ้าหน้าที่อื่นๆ	42	82	195	74	393	1 : 1,353	
ลูกจ้างประจำ	5	23	30	0	58	1 : 9,166	
พนักงานราชการ	22	46	32	0	100	1 : 5,316	
พนักงานกระทรวงสาธารณสุข	1	357	314	90	762	1 : 698	
ลูกจ้างชั่วคราว	0	20	46	13	79	1 : 6,729	
รวม	129	1,049	1,176	462	2,816	1 : 189	

ที่มา : กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ 7 มิถุนายน 2566

2 สถานะสุขภาพและปัญหาอุปสรรค

อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ประชาชนจังหวัดยโสธร มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life expectancy at birth) ในช่วงปี 2557 – 2565 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ซึ่งเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชาย และมีค่าต่ำกว่าอายุคาดเฉลี่ยระดับประเทศ (ระดับประเทศภาพรวม 79.27 ปี เพศชาย 74.95 ปี เพศหญิง 83.70 ปี) (ที่มา : 2020 Health SDG Profile : Thailand (WHO))

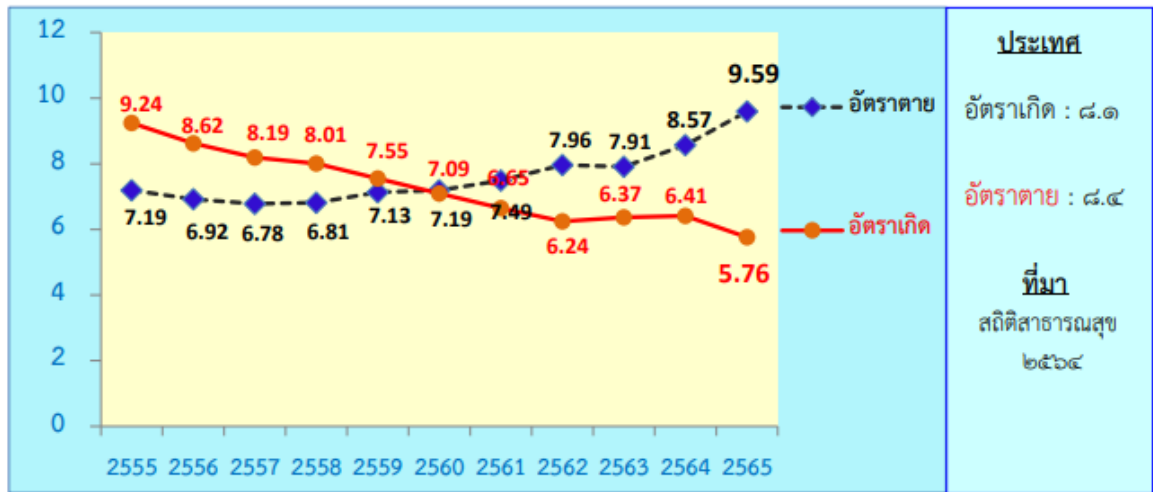
รูปภาพกราฟ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2557 - 2565

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

สถิติชีพ

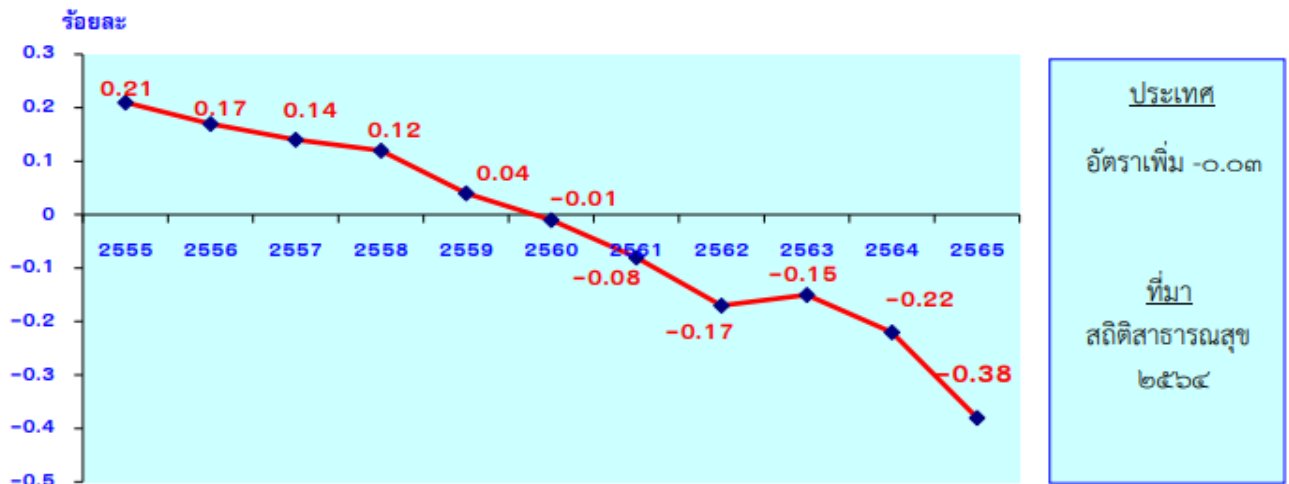
จังหวัดยโสธร มีแนวโน้มอัตราการเกิดของประชากรลดลงแต่มีอัตราการตายของประชากรเพิ่มขึ้น รูปภาพที่ 4 อัตราเกิดและอัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2555-2565 มีอัตราเกิดต่ำกว่าระดับประเทศ แต่อัตราการตายสูงระดับประเทศ (อัตราเกิด 8.1 อัตราตาย 8.4) (ที่มา : สถิติสาธารณสุข : 2564)

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อัตราการเพิ่มประชากร

ในช่วงปี 2555 – 2565 จังหวัดยโสธร มีแนวโน้มลดลงทุกปี และมีอัตราเพิ่มประชากรต่ำกว่าระดับประเทศ (อัตราเพิ่มประชากรระดับประเทศ ร้อยละ -0.03)

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

1.12 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

1 การคมนาคมขนส่ง

การเดินทางมายังจังหวัดยโสธร มีถนนสายสำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 23, 202 และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2083, 2169, 2043 โดยเส้นทางการเดินทางมี 2 เส้นทาง คือ **สายเก่า:** กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร และ**สายใหม่:** กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-ประทาย-พยัคฆ์ภูมิ-เกษตรวิสัย-สุวรรณภูมิ-ยโสธรโดยสามารถเดินทางได้ดังนี้

1.1 รถยนต์ : ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ถึงจังหวัดสระบุรีจึงเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดนครราชสีมาไปทางอำเภอพิมาย ผ่านอำเภอหนองสองห้อง และอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น แล้วจึงแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 23 ผ่านอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอธวัชบุรี อำเภอเสลภูมิ แล้วจึงถึงจังหวัดยโสธร รวมระยะทาง 531 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7-8 ชั่วโมง

1.2 สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดยโสธร มี 1 แห่ง มีรถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานีจำนวน 22 เส้นทาง เฉลี่ยวันละ 70 เที่ยว มีผู้โดยสารเฉลี่ยวันละประมาณ 300 คน (ข้อมูล ณ 30 สิงหาคม 2565) มีเส้นทางการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสาร ดังนี้

2.1) เส้นทางภายในเขตเมืองและเส้นทางต่อเนื่อง จำนวน 1 เส้นทาง คือ บ้านตาดทอง-บ้านบาก

2.2) เส้นทางเริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ไปยังส่วนภูมิภาค จำนวน 3 เส้นทาง

2.3) เส้นทางระหว่างจังหวัดหรือคาบเกี่ยวระหว่างเขตจังหวัดในส่วนภูมิภาค จำนวน 15 เส้นทาง

2.4) เส้นทางในเขตจังหวัด ซึ่งอาจจะประกอบด้วยเส้นทางสายหลักสายเดียว หรือเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายย่อยซึ่งแยกออกจากเส้นทางสายหลักไปยังอำเภอ หมู่บ้าน หรือเขตชุมชน จำนวน 7 เส้นทาง นอกจากนี้ มีวินจักรยานยนต์รับจ้างในเขตอำเภอเมืองยโสธร จำนวน 10 วิน/แห่ง

1.3 ทางรถไฟและเครื่องบิน : จะต้องลงที่จังหวัดอุบลราชธานี แล้วต่อรถยนต์มาที่จังหวัดยโสธรอีกประมาณ 99 กิโลเมตรและในอนาคตระยะต่อไป จังหวัดยโสธรจะมีทางรถไฟผ่านพื้นที่อำเภอเลิงนกทา และการพัฒนาและผลักดันให้สนามบินเลิงนกทาเป็นสนามบินพาณิชย์

2 ถนน จังหวัดยโสธร มีถนนสายหลักที่เชื่อมไปสู่จังหวัด อำเภอ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งขนส่งสินค้าทั้งในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง โดยมีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แขวงทางหลวงยโสธร มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดยโสธร เป็นทางหลวงแผ่นดิน 6 สายทาง ได้แก่

2.1.1) ทางหลวงหมายเลข 23 ตอน เสลภูมิ – ยโสธร ระหว่าง กม.153 + 652 – กม.175 + 527, ตอน ยโสธร – บ้านย้อระหว่าง กม.175 + 527 – กม.175 + 852 , กม.179 + 845 – กม.190 + 562, ตอน ยโสธร – บ้านสวน ระหว่าง กม.190 + 562 – กม.220+182 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดร้อยเอ็ด ไปยังจังหวัดยโสธร, จังหวัดอุบลราชธานี

2.1.2) ทางหลวงหมายเลข 202 ตอน ยโสธร – สะพานคลองลำเซ ระหว่าง กม.266 + 412 – กม.298 + 560 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร, ไปยังจังหวัดอำนาจเจริญ

2.1.3) ทางหลวงหมายเลข 2083 ตอน สะเดา – คำเขื่อนแก้ว ระหว่าง กม.33 + 699 – กม.60 + 673 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

2.1.4) ทางหลวงหมายเลข 2043 ตอน ยางเฒ่า-มหาชนะชัย ระหว่าง กม.75+ 090 – กม.88 + 139เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

2.1.5) ทางหลวงหมายเลข 2169 ตอน ยโสธร-กุดชุม ระหว่าง กม.2 + 234 – กม.37 + 241 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดมุกดาหาร

2.1.6) ทางหลวงหมายเลข 2351 ตอน พลไวก – เข็พเมือง ระหว่าง กม.0+000 – กม.35 + 200 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อจากจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

2.2 แขวงทางหลวงชนบทยโสธร มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดยโสธรจำนวน 32 สายทาง ระยะทาง 610.023 กิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2559 มีการจัดตั้งหมวดบำรุงทางหลวงชนบทเลิงนกทา ตั้งอยู่ที่ตำบลสร้างมิ่ง อำเภอเลิงนกทา เพื่อให้สามารถดูแลบำรุงรักษาโครงข่ายทางหลวงชนบทให้ครอบคลุมทั่วถึง โดยแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

2.3 แขวงทางหลวงชนบทยโสธร รับผิดชอบในเขตพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอป่าดิว อำเภอทรายมูล อำเภอกุดชุม มีจำนวนสายทาง 21 สายทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 365.853 กิโลเมตร ผิวจราจรลาดยาง 352.156 กิโลเมตร ผิวจราจรคอนกรีต 13.697 กิโลเมตร สะพานในสายทาง จำนวน 60 แห่ง รวมความยาวสะพาน 2,149 เมตร

2.4 หมวดบำรุงทางหลวงชนบทเลิงนกทา รับผิดชอบในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอป่าดิว อำเภอกุดชุม อำเภอไทยเจริญ อำเภอเลิงนกทา มีจำนวนสายทาง 11 สายทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 244.170 กิโลเมตร ผิวจราจรลาดยาง 237.802 กิโลเมตร ผิวจราจรคอนกรีต 6.368 กิโลเมตร

3 อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะรับผิดชอบพัฒนาถนนหนทางเชื่อมโยงระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม ในหลายเส้นทางชาวบ้านยังคงมีความต้องการได้รับการพัฒนาด้านถนนให้สามารถสัญจรไปมาสะดวกปลอดภัยและขนส่งผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน

1.13 ไฟฟ้า

จังหวัดยโสธรมี 885 หมู่บ้าน โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร ซึ่งมีหน้าที่จัดหาพลังงานไฟฟ้าเพื่อให้บริการแก่ประชาชน มีสถานีจ่ายไฟฟ้า ที่สามารถจ่ายไฟได้ 100 MVA จำนวน 1 แห่ง โหลดการใช้ไฟฟ้าที่จ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับประชาชนในปัจจุบัน 44 เมกกะวัตต์ คิดเป็นร้อยละ 40 เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่ใช้ไฟฟ้าในปัจจุบัน มีการให้บริการรับคำร้องขอใช้ไฟฟ้า ขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า บริการแก่กระแสไฟฟ้าขัดข้อง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร มีสำนักงานสาขา และสาขาย่อย ให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร ดังต่อไปนี้

- 1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอมหาชนะชัย
- 2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาเลิงนกทา (สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอำนาจเจริญ)
- 3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอค้ำเขื่อนแก้ว
- 4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอกุดชุม
- 5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอทรายมูล
- 6) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอป่าดัว
- 8) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอไทยเจริญ

สถานการณ์จ่ายกระแสไฟฟ้า สามารถขยายเขตระบบจำหน่ายได้ครบทุกหมู่บ้าน จำนวนผู้ขอใช้ไฟฟ้าในปัจจุบันมีจำนวน 177,557 ราย (ข้อมูล ณ มิถุนายน 2565) โดยปี 2565 ครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 177,557 ครั้วเรือน และครั้วเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ มีจำนวน 935 ครั้วเรือน

ตารางที่ 16 จำนวนครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้และไม่มีไฟฟ้าใช้

อำเภอ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565	
	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)
เมืองยโสธร	46,170	121	47,217	77	48,273	81	49,160	265	49,436	298
เลิงนกทา	27,065	97	27,613	113	28,117	46	28,632	364	28,832	326
ค้ำเขื่อนแก้ว	19,868	20	20,287	16	20,835	25	21,228	35	20,878	21
มหาชนะชัย	16,312	11	16,576	41	16,873	35	17,131	55	17,212	46
กุดชุม	20,307	44	20,898	14	21,613	68	21,228	84	21,879	68
ป่าดัว	10,895	57	11,222	25	11,576	7	11,787	44	11,640	32
ทรายมูล	9,330	19	9,607	37	9,892	20	10,082	23	9,972	25
ค้อวัง	7,821	28	7,970	2	8,115	16	8,242	11	8,234	21
ไทยเจริญ	8,760	32	8,998	38	9,263	167	9,545	123	9,474	98
รวม	166,528	429	170,388	363	174,557	465	177,035	1,004	177,557	935

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2565)

1.4.3 ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย)

- มีด่าน ศุลกากร ที่ตั้ง..... ประเภท.....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)
- ตรวจพืช ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ไม่มี มี
- ตรวจประมง ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี
- ปศุสัตว์ ที่ตั้ง 206 หมู่ 4 ตำบลคูทุ่ง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น
- ไม่มี มี
- ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์
- ไม่มี มี

1.14 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1) **ประปา** จังหวัดยโสธรมีสำนักงานประปาภูมิภาค จำนวน 3 สาขา 2 หน่วยบริการ ได้แก่ สำนักงาน กปภ. สาขายโสธร, สำนักงาน กปภ. สาขามหาชนะชัย, สำนักงาน กปภ. สาขาเลิงนกทา, หน่วยบริการป่าดัว(ในสังกัดสำนักงาน กปภ. สาขาอำนาจเจริญ) และหน่วยบริการค้อวัง บริการในเขตเทศบาล และบริเวณใกล้เคียงในชุมชน 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอกุดชุม อำเภอเลิงนกทา อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าดัว ส่วนอำเภอที่เหลือเป็นประปาของเทศบาลตำบลหรือใช้ระบบป้อนน้ำบาดาลสำหรับในเขตชนบท จากการสำรวจข้อมูล กชช. 2ค ปี 2556 จำนวน 885 หมู่บ้าน ใช้ระบบประปาหมู่บ้านหรือลักษณะประปาหมู่บ้านเพื่อเป็นน้ำใช้ จำนวน 839 แห่ง และยังไม่มียระบบประปาหมู่บ้านหรือน้ำใช้เพียงพอทุกครัวเรือน จำนวน 46 หมู่บ้าน ในจำนวนนี้อาจมีหลายแห่งไม่สามารถทำการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านเพิ่มเติมได้อีกเพราะมีปัญหาปริมาณน้ำหรือไม่มีคุณภาพ จะต้องจัดหาแหล่งน้ำผิวดินมาเป็นน้ำดิบต่อไป

แหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตประปา

- กปภ.สาขายโสธร กปภ.สาขามหาชนะชัย และหน่วยบริการค้อวัง ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำชี
- กปภ.สาขาเลิงนกทา ใช้แหล่งน้ำดิบหลักจากลำเซบาย แหล่งน้ำสำรองคือ อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจนและอ่างเก็บน้ำหนองแฝก
- หน่วยบริการป่าดัว (กปภ.สาขาอำนาจเจริญ) ใช้แหล่งน้ำดิบจากลำเซบาย และสถานีผลิตน้ำหนองเรือ

พื้นที่ให้บริการ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร , อำเภอเลิงนกทา , อำเภอกุดชุม, อำเภอมหาชนะชัย, อำเภอค้อวัง, อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าดัว

ตารางที่ 17 กำลังการผลิตและการให้บริการ ของประปาส่วนภูมิภาคในจังหวัดยโสธร
ย้อนหลัง 11 ปี (พ.ศ. 2553-2565)

ปี พ.ศ.	กำลังผลิต ลบ./วัน	ปริมาณน้ำผลิตจริง ลบ.ม.	ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ลบ.ม.	ปริมาณน้ำจำหน่าย ลบ.ม.	จำนวนผู้ใช้น้ำประปา (ราย)
2553	18,900	6,072,738	5,667,315	4,645,106	17,144
2554	23,900	7,233,778	5,756,384	4,784,781	21,944
2555	24,475	6,472,724	6,076,916	5,233,146	19,249
2556	24,916	6,755,913	6,332,887	5,265,280	19,442
2557	25,207	7,088,035	6,234,163	5,616,199	20,269
2558	25,299	5,920,334	5,431,192	4,792,963	21,015
2559	25,299	7,634,812	6,688,099	5,246,862	21,961
2560	25,299	6,895,375	6,550,905	5,329,837	23,486
2561	28,800	7,145,560	6,697,835	5,520,616	23,868
2562	28,320	7,128,432	6,848,016	5,665,476	24,421
2563	28,800	8,907,802	7,599,285	5,866,185	25,268
2564	28,800	8,526,063	7,787,478	6,070,091	25,884
2565	28,800	8,393,818	7,771,487	6,004,388	26,328

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขายโสธร (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2565)

2) **โทรศัพท์** บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีส่วนบริการลูกค้าจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ศูนย์บริการลูกค้า 2 แห่ง ดังนี้

(1) ศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขา ยโสธร ดูแลพื้นที่ อำเภอเมือง, อำเภอทรายมูล, อำเภอบ้านดง, อำเภอคำเขื่อนแก้ว, อำเภอมหาชนะชัย และ อำเภอค้อวัง

(2) ศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขา เลิงนกทา ดูแลพื้นที่ อำเภอกุดชุม, อำเภอไทยเจริญ และ อำเภอเลิงนกทา

ตารางที่ 18 โทรศัพท์ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลบริการ	ปี พ.ศ.		
	2559	2560	2561
โทรศัพท์พื้นฐาน (Fixedline)			
- บ้านพัก	5,746	5,703	5,140
อินเทอร์เน็ต			
- บริการ FTTx	1,778	5,061	7,079
- บริการ ADSL	3,072	1,385	359
- บริการ Wi-Net	339	109	44

หมายเหตุ : ข้อมูลดังกล่าวเป็นจำนวนเลขหมายเปิดใช้ของผู้ใช้บริการในพื้นที่จังหวัดยโสธร และในอนาคตบริการ ADSL , บริการ Wi-Net จะถูกทดแทนด้วยบริการ FTTx

3) อินเทอร์เน็ต ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปี 2565 จังหวัดยโสธร มีประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ต 357,350 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 และไม่ใช้ 61,790 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.7

ตารางที่ 19 ข้อมูลอินเทอร์เน็ต

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
การใช้อินเทอร์เน็ต	447,405	-	443,480	442,340	419,140
ใช้ (คน, ร้อยละ)	196,535 (43.9%)	-	295,040 (66.5%)	322,580 (72.9%)	357,350 (85.3%)
ไม่ใช้ (คน, ร้อยละ)	250,870 (56.1%)	-	148,440 (33.5%)	119,760 (27.1%)	61,790 (14.7%)

2. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

1 สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

อาชีพที่สำคัญของชาวจังหวัดยโสธร คือการประกอบกิจการเกษตรมีการทำนา เพาะปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน แดงโม ข้าวโพด ถั่วลิสง ฯลฯ การปลูกไม้ผลไม้อินต้น เช่น ยางพารา มะม่วง กล้วยน้ำว่า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้าง ประกอบธุรกิจทาง การค้าการบริการและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัด

2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยโสธร (GPP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยโสธร (GPP) ปี พ.ศ. 2565

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและสาขาเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัด และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกาศข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ฉบับปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดยโสธร ในปี 2565 โครงสร้างการผลิตตามมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดยโสธร จำนวน 19 สาขา มีมูลค่า 32,468 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น 2,085 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2563 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 30,383 ล้านบาท และเพิ่มขึ้น 713 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2565 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 31,755 ล้านบาท)จัดเป็นลำดับที่ 16 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัด และลำดับที่ 66 ของประเทศ และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2565 ร้อยละ (-0.4) และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2561 - 2565 ร้อยละ 2.39 โดยสาขาการผลิตภาคเกษตรมีมูลค่า 7,702 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และสาขาการผลิตนอกภาคเกษตรเท่ากับ 22,515 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.4 โดยสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ

- (1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง จำนวน 7,702 ล้านบาท
- (2) สาขาการศึกษา จำนวน 4,480 ล้านบาท

(3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์จำนวน 3,659 ล้านบาท

(4) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย จำนวน 2,774 ล้านบาท

(5) สาขาการผลิตอุตสาหกรรมจำนวน 2,985 ล้านบาท

ซึ่งมีส่วนร้อยละ 24.4, 14.2, 11.6, 9.5 และ 8.8 ตามลำดับ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita : GPP) มีจำนวน 69,864 ล้านบาทจัดเป็นลำดับที่ 18 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัด และลำดับที่ 73 ของประเทศ

ตารางที่ 20 แสดงผลิตภัณฑ์ของจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2561 – 2565

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ภาคเกษตร	7,688	6,778	7,993	7,834	8,218
A เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	7,688	6,778	7,993	7,834	8,218
ภาคนอกเกษตร	20,407	21,605	22,390	23,921	24,250
ภาคอุตสาหกรรม	2,977	3,116	3,619	4,325	4,381
B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	145	161	157	192	231
C อุตสาหกรรมการผลิต	2,407	2,495	2,924	3,530	3,567
D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	331	366	401	441	411
E การจัดหาไฟฟ้า การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	94	94	137	161	172

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ภาคบริการ	17,431	18,489	18,771	19,597	19,869
F การก่อสร้าง	859	1,477	1,449	1,598	1,515
G การขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	3,548	3,616	3,866	3,677	3,588
H การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	693	788	695	801	881
I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	109	120	74	67	70
J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	310	387	384	409	386
K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	2,724	2,733	2,742	2,877	2,795
L กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	1,256	1,333	1,348	1,571	1,822
M กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	2	2	4	5	5
N กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	25	27	23	23	23
O การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และ	1,472	1,524	1,560	1,617	1,558
P การศึกษา	4,427	4,355	4,430	4,532	4,654

Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,510	1,606	1,687	1,897	2,023
R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	81	96	98	121	138
S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	416	425	412	403	411
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial	28,095	28,383	30,383	31,755	32,468
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (GPP Per Capita)	60,708	61,830	66,735	70,333	72,523
จำนวนประชากร (1,000 คน)	463	459	455	451	448

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 21 แสดงอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปี 2561-2565

ปี 2561	ปี 2562	ปี ๒๕๖3	ปี 2564	ปี 2565	เฉลี่ย ๕ ปี
3.42	(0.54)	4.77	4.71	(0.41)	2.39

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดยโสธร ในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.6 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.3 – 1.2 ต่อปี) พื้นตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน ที่ขยายตัวร้อยละ 1.2

3. ข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

1 การท่องเที่ยว

จังหวัดยโสธรนอกจากจะมุ่งเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์แล้ว ยังมุ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองประเพณีวัฒนธรรมวิถีอีสานโดยจังหวัดยโสธรได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัวขึ้น โดยที่ผ่านมาได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี การค้าการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์สำคัญ คือส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี วิถีอีสาน พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวและบริการตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ มูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวและการจำหน่ายสินค้า OTOP

2 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดยโสธรได้เล็งเห็นลู่ทางในการสร้างรายได้จากภาคการท่องเที่ยวและบริการ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในเชิงประวัติศาสตร์โบราณสถาน/โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนาโดยเฉพาะงานประเพณีบุญบั้งไฟ และงานประเพณีบุญแห่มาลัยข้าวตอก พระธาตุพระอานนท์ พระพุทธรูปยรัตน วัดมหาธาตุ พระสุก พิพิธภัณฑิ์ พระเทพสังวรญาณ(หลวงตาพวง สุชินทริโย) วัดศรีธรรมาราม วิมานพญาแถนซึ่งมีอาคารพญาคันคากและอาคารพญานาคที่เป็น Land Mark แห่งใหม่ของจังหวัด สวนสาธารณะพญาแถน ธาตุก่องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า โบสถ์ไม้วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้ โบราณสถานดงเมืองเตย พระธาตุกู่จาน แหล่งโบราณสถานดอนพระธาตุ หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ พระธาตุโพนทัน วัดพระพุทธรบาทยโสธร วัดภูถ้าพระ

วัดพุทธอุทยานภูสูง หมู่บ้านหัตถกรรมหมอนชิตบ้านศรีฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ เช่น ผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิอินทรีย์, หมอนขวานผ้าขิด, ผ้าไหม, ผ้าพื้นเมือง, เสื้ออก, เครื่องทองเหลือง, เครื่องจักรสาน, ปลาต้ม, ลอดช่อง, เนื้อโคขุน, ไข่ไก่อินทรีย์, ผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง เป็นต้น

จังหวัดยโสธรมีแหล่งท่องเที่ยวซึ่งสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น

5 ประเภท ดังนี้

- 1.1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น หาดทรายแม่น้ำชี ภูทางเกวียน ภูถ้ำพระ
- 1.2) แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานและประวัติศาสตร์ เช่น พระธาตุก่องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า วัดมหาธาตุ พระธาตุกู่จาน แหล่งโบราณสถานดอนพระธาตุ โบราณสถานดงเมืองเตย
- 1.3) แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถาน เช่น หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ พระพุทธบาทยโสธร โบสถ์ไม้วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้
- 1.4) แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะและอุทยาน เช่น สวนสาธารณะพญาแถน วิมานพญาแถน
- 1.5) แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น บ้านทุ่งนางโอก (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการจักรสานไม้ไผ่) บ้านนาสะเม็ย (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการแกะสลักและเครื่องทองเหลือง) บ้านศรีฐาน (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการทำหมอนชิต)

แหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่น่าสนใจของจังหวัดยโสธรที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ ไม่ว่าจะเป็น แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอมหาชนะชัยและแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ หาดบึงเมยและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านท่าเยี่ยม ตำบลเชียงคำ ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดยโสธร อันจะส่งผลให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นต่อไป

ที่ผ่านมาจังหวัดยโสธรได้กำหนดให้ปี 2559 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวของจังหวัดภายใต้แนวคิด “สุขใจที่ได้มายโสธร” โดยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจังหวัดยโสธรได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบและหลากหลายกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อาทิ กิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ตลาดประชารัฐ ถนนเด็กเดิน การประกวดแข่งขันลาบยโสธร กิจกรรมชวนกันไปดำนากา การแข่งขันเจ็ทสกีชิงแชมป์ประเทศไทยสนาม 3 ลำน้ำทวน การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ 7 สิ่งหนึ่งเดียวในประเทศไทยพบได้ที่จังหวัดยโสธร การจัดทำมินิซีรีส์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร “มนต์ฮักวิมานพญาแถน” และการส่งเสริมการบินจักรยานเส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร เป็นต้น

ตารางที่ 21 ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ ระยะเวลาการพำนักและค่าใช้จ่าย ปี พ.ศ. 2556 – 2565

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว			รายได้ (ล้านบาท)	ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย (วัน)		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	
	รวมทั้งสิ้น (คน)	ชาวไทย (คน)	ชาวต่างชาติ (คน)		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
2556	499,902	487,629	12,273	575.73	2.12	2.43	724.42	1,051.16
2557	494,385	482,377	12,008	581.62	2.09	2.41	753.15	1,086.87
2558	513,244	500,922	12,322	609.18	2.04	2.43	771.18	1,115.83
2559	523,642	510,964	12,678	646.85	2.06	2.44	798.98	1,150.92
2560	607,821	592,398	15,423	776.33	2.09	2.4	819.97	1,190.60
2561	628,504	612,731	15,773	833.71	2.11	2.4	849.09	1,238.89
2562	621,877	606,171	15,706	832.46	2.08	2.35	864.55	1,259.29
2563	303,461	300,523	2,938	325	-	-	-	-
2564	181,576	181,576	0	181	-	-	-	-
2565	247,468	246,887	581	242	-	-	-	-
2566	111,192	110,774	418	109.51	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2566)

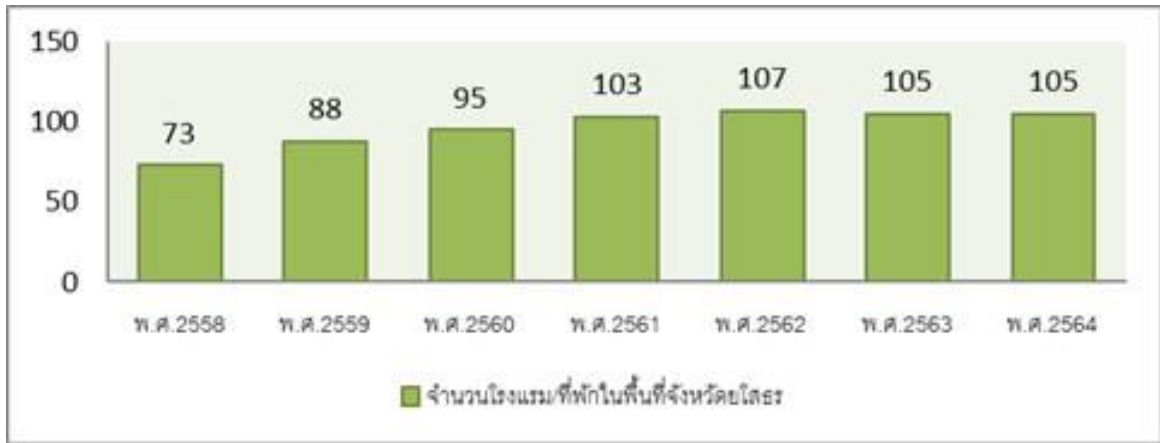
สถานการณ์ในด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้จังหวัดมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น ในขณะที่ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ในจังหวัด ก็จะส่งผลทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสูงขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่

แนวทางในการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว จะต้องมีการพัฒนาภาคการค้าและบริการสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะจะอย่างไรให้สินค้า OTOP เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวอยากซื้อมากขึ้น

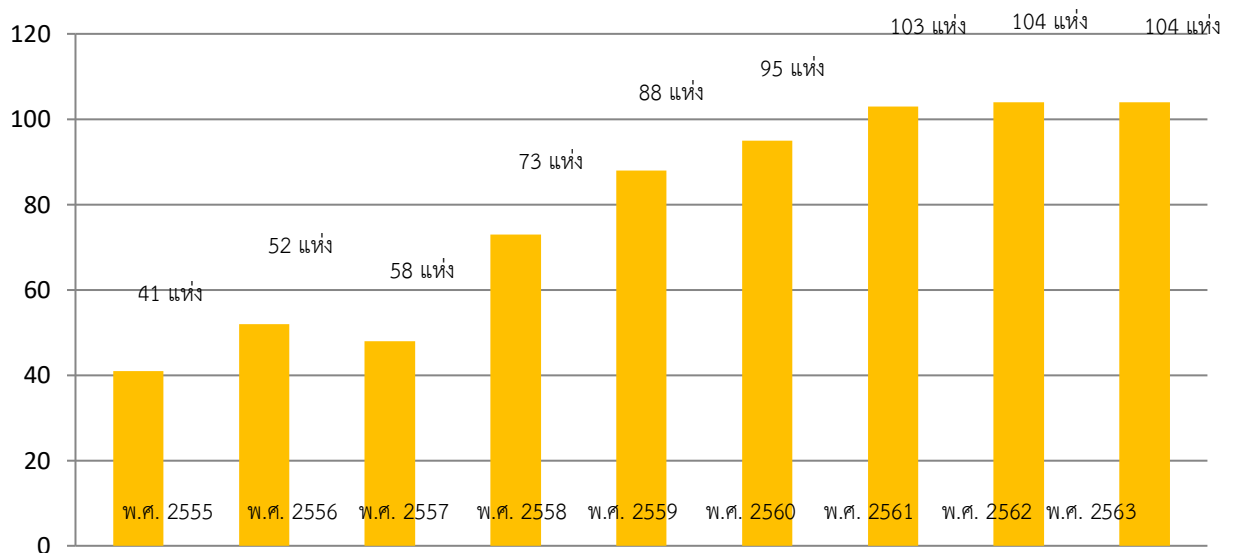
นอกจากนี้ ระยะเวลาของการพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ซึ่งอาจจะต้องมีการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้ต่อเนื่องและน่าสนใจมากขึ้น ให้นักท่องเที่ยวอยากเที่ยวต่ออีกหลายๆ วัน รวมถึงการพัฒนามาตรฐานการให้บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร โรงแรมที่พักและสินค้า OTOP เป็นต้น

3 โรงแรม/ที่พัก ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร พบว่า จำนวนสถานประกอบการที่มาขอจดทะเบียนประเภทโรงแรม/ที่พักมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแสดงให้เห็นศักยภาพและความพร้อมของจังหวัดยโสธรในการที่จะรองรับการท่องเที่ยวได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามโรงแรมที่เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีมาตรฐานสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกระดับ และหลากหลายกิจกรรมในการให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ภัตตาคาร ห้องประชุมสัมมนา ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรม/ที่พัก ปี 2564 ที่พัก/โรงแรม 105 แห่ง

จำนวนที่พัก/โรงแรมที่จดทะเบียนในจังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่และที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2564)

4 แรงงาน

1 สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรแรงงาน/กำลังแรงงาน 528,878 คน อายุ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 364,878 คน เป็นผู้มีงานทำ 294,742 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 280,175 คน ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 84,703 คนว่างงาน จำนวน 433 คน

ตาราง 22 แสดงข้อมูลสถิติตำแหน่งงาน ผู้สมัครงาน และบรรจุงาน จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2557 -2566

ปี	ตำแหน่งงาน	ผู้สมัครงาน	บรรจุงาน	คิดเป็นร้อยละ
2557	2,196	2,592	1,901	73.34
2558	2,459	2,879	2,147	74.57
2559	3,529	2,231	2,641	118.37
2560	3,645	1,984	2,427	122.33
2561	1,448	1,444	1,506	104.29
2562	2,237	1,719	1,770	102.97

2563	2,684	1,624	1,795	110.46
2564	579	1,047	638	60.94
2565	694	516	559	108.33
2566	1,737	793	740	-

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร

สรุปรายงานสถานการณ์และดัชนีชี้วัดภาวะแรงงานจังหวัดยโสธร รายปี 2566 (มกราคม - ธันวาคม 2566)

1 ประชากรจังหวัด/กำลังแรงงาน

ประชากรจังหวัด
528,878 คน

ผลผลิตทางแรงงาน
118,307 บาท

GPP
ปี 2564
31,752 ล้านบาท

กำลังแรงงาน

ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 365,333 คน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร

ข้อมูล : ปี 2566 (มกราคม - ธันวาคม 2566) เฉลี่ย 3 ไตรมาส ไปพลางก่อน

2 แรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบ
ทั้งหมด
245,400 คน

เพศชาย
120,669 คน

เพศหญิง
124,731 คน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร

4 แรงงานต่างด้าว

จำนวน 138 คน

มาตรา 59

นำเข้าตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) 76 คน

ประเภทส่งเสริมการลงทุน 62 คน

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร

3 แรงงานไทยในต่างประเทศ

แรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้ไปทำงานต่างประเทศ
จำแนกตามวิธีการเดินทาง 154 คน

Re-Entry >> 140 คน

เดินทางด้วยตนเอง >> 14 คน

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด

ยโสธร

335 บาท

รายงานสถานการณ์ด้านแรงงาน
รายปี 2566 (มกราคม - ธันวาคม 2566)

สำนักงานแรงงานจังหวัดยโสธร ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดยโสธร (หลังใหม่)

เว็บไซต์ : <https://yasothon.mol.go.th/> เบอร์โทร : 045 711084 - 5

ตารางที่ 23 ข้อมูลอัตราการว่างงาน จังหวัดยโสธร ปี 2557-2564

	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
ร้อยละ	0.11	0.34	0.46	0.12	0.62	0.04	0.45	0.34

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร

ตารางที่ 24 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือในจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2560 – 2565

ปี พ.ศ.	รวม (คน)	ประเภทของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน (คน)		
		ทั่วไป ตามมาตรา 59	ชนกลุ่มน้อย/พื้นที่สูง ตามมาตรา 63/1 (4)	3 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว เมียนมา)
2560	450	58	1	391
2561	492	54	3	435
2562	512	51	4	457
2563	410	50	5	355
2564	504	57	5	442
2565	580	56	5	519

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2565

3. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1 ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ 25 ข้อมูลจำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดยโสธร จำแนกรายอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนครัวเรือนประชากร		จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร
		ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	(ราย)
1	เมืองยโสธร	43,837	17,017	66,767
2	เลิงนกทา	28,678	5,602	62,746
3	คำเขื่อนแก้ว	15,079	11,511	44,667
4	มหาชนะชัย	19,418	12,634	36,962
5	กุดชุม	20,342	6,424	45,323
6	ป่าดู่	10,479	10,170	23,734
7	ทรายมูล	8,872	5,109	21,514
8	ค้อวัง	6,563	15,797	17,289
9	ไทยเจริญ	8,804	5,900	22,419
รวม		162,072	90,164	341,421

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

2 การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรจังหวัดยโสธร

มีพื้นที่ 2,601,040 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,649,710 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,340,553 ไร่ พืชไร่ 130,257 ไร่ พืชสวน 123,991 ไร่ ไม้ผล 2,031 ไร่ หล้าเลี้ยงสัตว์ 52,985 ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน (ในเขตชลประทาน) 116,116 ไร่ (ปี พ.ศ. 2566)

ตาราง 26 การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรจังหวัดยโสธร

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563		ปี พ.ศ. 2564		ปี พ.ศ. 2565	
	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	2,051,702	100	2,060,386	100	1,730,120	100	1,700,087	100	1,687,966.15	100.00
พื้นที่นา	1,534,879	74.81	1,465,754	56.35	1,357,047	52.17	1,356,750	52.16	1,414,027.45	54.36
พืชไร่	284,235	13.85	306,682	11.79	170,640	6.56	292,575	11.24	144,533.00	5.55
ไม้ยืนต้น	221,516	10.79	276,652	10.63	135,405	5.2	-	-	-	-
ไม้ผล	6,159	0.3	6,974	0.26	-	-	-	-	2,031.00	0.07
พืชสวน	1,073	0.05	1,202	0.04	1,324	0.05	780	0.02	124,689.85	4.79
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,332	0.16	2,551	0.09	-	-	-	-	721.00	0.02
พืชน้ำ	22	-	28	-	-	-	-	-	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	453	0.02	511	0.01	5,230	0.2	-	-	-	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	33	-	27	-	-	-	-	-	-	-

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี พ.ศ. 2566	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	1,649,710	100
พื้นที่นา	1,340,553	81.25
พืชไร่	130,257	7.89
ไม้ยืนต้น	-	-
ไม้ผล	2,031	0.12
พืชสวน	123,991	7.51
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	52,985	3.21
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	-	-

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

1) แหล่งน้ำผิวดิน

จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำผิวดินประเภทต่าง ๆ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย สระ และหนอง
รวมทั้งสิ้น 552 แห่ง มีพื้นที่แหล่งน้ำ รวมทั้งสิ้น 37,255 ไร่

ตารางที่ 27 ข้อมูลแหล่งน้ำจังหวัดยโสธร จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	แหล่งน้ำ (แหล่ง)	พื้นที่แหล่ง น้ำ (ไร่)	แหล่งน้ำสำคัญ
1	เมือง ยโสธร	121	13,281	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา, อ่างเก็บน้ำบ้านเดิด, อ่างเก็บน้ำ ห้วยชันาก, อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน
2	กุดชุม	87	2,412	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองเรือ, อ่างเก็บน้ำสระประปา, อ่างเก็บ น้ำหนองคำบาก
3	ทรายมูล	4	61	
4	ไทยเจริญ	57	844	อ่างเก็บน้ำหนองฆ่า, อ่างเก็บน้ำสระพรแก้ว, อ่างเก็บน้ำ หนองม้า

5	เล็งนกทา	89	9,087	อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน,อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก,อ่างเก็บน้ำห้วยโพง อ่างเก็บน้ำห้วยยาง,อ่างเก็บน้ำสระหลวง,อ่างเก็บน้ำหนองบึง
6	ป่าดั่ว	70	5,130	อ่างเก็บน้ำห้วยขาม, อ่างเก็บน้ำหนองหาญ,อ่างเก็บน้ำห้วยนายาง
7	คำเขื่อนแก้ว	58	3,067	อ่างหนองเสี้ยว, หนองแวง,อ่างเก็บน้ำบ้านปึกแฮด,อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
8	มหาชนะชัย	17	326	อ่างเก็บน้ำหนองปลาบึง,บึงพระเสาร์,หนองขาม
9	ค้อวัง	49	3,047	หนองกุดต่าย,หนองห้วยพระบาง
	รวม	552	37,255	

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

2)โครงการชลประทาน

2.1) โครงการชลประทานขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 4 แห่ง คือ

- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน อยู่ในตำบลห้องแซง อำเภอเล็งนกทา ความจุ 21.05 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 14,544 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก อยู่ในตำบลบุงคำ อำเภอเล็งนกทา ความจุ 30.30 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 12,672 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยโพงตอนบน อยู่ในตำบลศรีแก้ว อำเภอเล็งนกทา ความจุ 12.40 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 4,500 ไร่
- เขื่อนยโสธร อยู่ในเขื่องคำ อำเภอเมืองยโสธร ความจุ 19.46 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน 16.54 ไร่

สภาพปัญหา คือ น้ำต้นทุนในฤดูฝนในเขตจังหวัดยโสธร มีปริมาณเพียงพอ แต่ไม่สามารถเก็บกักไว้ในฤดูแล้งหรือในช่วงที่ฝนเว้นช่วงได้ในปริมาณที่เพียงพอ ประกอบกับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทานมีเพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มและความต้องการใช้น้ำมีเพิ่มมากขึ้น ขณะที่งบประมาณที่จะสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร

2.2) โครงการชลประทานขนาดเล็ก มีจำนวน 281 แห่ง กระจายทั่วทั้งจังหวัด พื้นที่รับประโยชน์ (ไม่มีระบบชลประทาน) รวม 202,590 ไร่ และหนองน้ำและคลองธรรมชาติกระจายทั่วทั้งจังหวัด 196 แห่ง นอกจากนี้จะมีแหล่งน้ำในไร่นาเกษตรกรที่ขุดเองและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ตารางที่ 28 ข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

อำเภอ	ชลประทานขนาดเล็ก		ศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่		ขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ	
	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์
เมืองยโสธร	43	40,228	38	-	35	-
คำเขื่อนแก้ว	34	33,035	24	-	23	-
มหาชนะชัย	33	28,500	18	-	18	-
ค้อวัง	12	12,565	11	-	10	-
ป่าติ้ว	33	23,008	11	-	11	-
ทรายมูล	15	8,599	18	-	15	-
กุศชุม	37	17,605	42	-	42	-

ไทยเจริญ	29	15,130	16	-	26	-
เล็งนกทา	45	23,920	30	-	16	-
รวม	281	202,590	208	-	196	-

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

2.3) โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวม 87 แห่ง รวมเนื้อที่โครงการฯ 200,910 ไร่ แยกเป็น ขนาดเล็ก 84 แห่ง และขนาดกลาง 3 แห่ง โดยสูบน้ำจากแม่น้ำชี ลำน้ำยัง ลำห้วยโพง/เซบาย

2.4) เขื่อนสำคัญ ได้แก่ เขื่อนยโสธร ความจุ 19.460 ล้านลูกบาศก์เมตร และฝายลำเซบาย อำนาจเจริญ ความจุ 12.20 ล้านลูกบาศก์เมตร

3) แหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดยโสธรมีบ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น 2,298 บ่อ แยกดังนี้

3.1) บ่อบาดาลขุดเจาะโดยหน่วยงานราชการ รวม 2,073 บ่อ ใช้งานได้ 1,484 บ่อ ชำรุด 589 บ่อ และประชาชนมีความต้องการขุดเจาะบ่อเพิ่ม 568 บ่อ

3.2) บ่อบาดาลการประกอบกิจการน้ำบาดาลจังหวัดยโสธร เป็นบ่อบาดาลที่ผู้ประกอบการ/เอกชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขุดเจาะเอง โดยขออนุญาตกับทางราชการ มีจำนวน 225 บ่อ แยกเป็น

- 1) บ่อบาดาลใช้ในการอุปโภค-บริโภค 75 บ่อ
- 2) บ่อบาดาลใช้เพื่อการเกษตร 94 บ่อ
- 3) บ่อบาดาลใช้เพื่อการธุรกิจ 56 บ่อ

4. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

4.1 ตาราง 29 ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปีการผลิต 2566

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)
ข้าวนาปี	1,340,553	101,740	376
ข้าวนาปรัง	70,517	8,032	562
ยางพารา	117,359	13,415	211
มันสำปะหลัง	90,167	10,314	3,540
อ้อยโรงงาน	38,538	3,183	9,850
ปาล์มน้ำมัน	4,107	504	1,060
ถั่วลิสง	1,552	645	285
หอมแดง	1,345	259	3,553
แตงโม	1,073	351	3,200
รวม	1,665,211	138,443	22,637

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2567)

4.2 ตาราง 30 ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2566

ที่	ชนิดสัตว์	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
		(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)	(ตัว)	(ราย)
1	โคเนื้อ	109,925	22,118	137,403	26,422	178,750	37,712	187,747	39,544	170,510	35,919
2	กระบือ	28,751	5,976	28,485	6,373	34,056	8,115	34,746	8,203	31,169	7,322
3	สุกร	54,967	1,772	44,681	1,837	78,319	2,514	60,602	1,561	62,808	1,047
4	ไก่	1,656,811	34,093	320,398	39,299	2,078,683	44,298	2,059,839	42,234	2,112,376	39,539
5	เป็ด	152,988	6,777	158,625	6,665	35,905	1,042	199,295	7,720	32,168	853
6	แพะ	157	18	478	32	1,474	109	2,013	138	1,703	120
7	แกะ	1,516	-	131	2	100	5	282	12	7	1
	รวม	2,005,115	70,754	690,201	80,630	2,407,287	93,795	2,544,524	99,412	2,410,741	84,801

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2566)

4.3 ตาราง 31 ตารางแสดงข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปี 2566

จังหวัดยโสธร มีเกษตรกรทำประมงพื้นบ้าน จำนวน 5,749 ราย และเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 4,132 ราย พื้นที่ 7,185.24 ไร่

ลำดับที่	ชนิดสัตว์น้ำ	ราย	ไร่
1	ปลานิล	2,554	3,291.74
2	ปลาตะเพียน	2,375	2,585.60

3	ปลาดุก	471	621.30
4	ปลาไน	104	101.50
5	ปลาทับทิม (ปลานิลแดง)	83	415.82
6	ปลาหมอไทย	36	23.92
7	กบ	27	18.25
8	สัตว์น้ำอื่นๆ	25	20.46
9	ปลาช่อน	21	23.71
10	ปลานวลจันทร์เทศ	21	26.75
11	สัตว์น้ำสวยงามอื่นๆ	10	2.88
12	ปลาสลิด	6	3.28
13	ปลาสรวย	5	5.94
14	ปลาจีน	4	6.33
15	ปลาเทโพ	3	17.00
16	ปลาเยี่ยงเทศ	2	0.76
17	กุ้งก้ามกราม	1	20.00
รวม		5,748	7,185.24

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2566)

ตารางที่ 32 ปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจังหวัดยโสธร

ชนิดสัตว์น้ำ	ผลผลิต (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก.)
กบ	96.72	2,093.00
ปลาดุก	234.40	117,762.00
ปลาตะเพียน	205.92	229,545.00
ปลานิล	588.09	1,112,657.00
ปลานวลจันทร์เทศ	129.22	3,715.00
ปลาไน	131.03	9,205.00

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

4.4 ข้อมูลการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดยโสธร

7.1. พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 495 หมู่บ้าน 60 ตำบล 9 อำเภอ

7.2. พื้นที่รับมอบจากกรมป่าไม้ (ป่าสงวนแห่งชาติ) และป่าไม้ถาวร (ที่จำแนกฯ)

รวมพื้นที่ประกาศเขต ตาม พรฎ. (เริ่ม ปี พ.ศ. 2536) เนื้อที่ประมาณ 580,989 ไร่

7.3. พื้นที่กันออก (ถนน แหล่งน้ำ ลำห้วย ที่สาธารณะ ที่ดินมีหนังสือสำคัญ ที่ป่าภูเขา) เนื้อที่ประมาณ 157,597 ไร่

7.4. พื้นที่ดำเนินการจัดได้ เนื้อที่ประมาณ 423,392 ไร่

7.5. ผลการจัดที่ดินประเภทแปลงเกษตรกรรมและแปลงที่ดินชุมชน จำนวน 43,142 ราย 51,154 แปลง เนื้อที่ประมาณ 406,911 ไร่

7.6. จัดที่ดินในพื้นที่เอกชน จำนวน 7 ราย 7 แปลง เนื้อที่ประมาณ 73-0-07 ไร่

ตารางที่ 33 ข้อมูลพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร

อำเภอ	พื้นที่	พื้นที่	ผลการจัดที่ดิน								
	ประกาศเขตฯ	กันออก	การจัดที่ดินเกษตรกรรม			การจัดที่ดินชุมชน			รวมการจัดที่ดิน		
	(ไร่)	(ไร่)	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
กุดชุม	180,813	55,630	8,863	10,786	119,890	3,902	4,226	2,254	12,765	15,012	122,144
ค้อวัง	5,472	2,811	791	991	2,383	95	95	71	886	1,086	2,454
คำเขื่อนแก้ว	17,186	4,322	1,713	2,108	12,103	132	133	81	1,845	2,241	12,184
ทรายมูล	44,769	13,416	2,815	3,459	29,171	684	705	323	3,499	4,164	29,494
ไทยเจริญ	33,912	8,723	1,851	2,093	24,969	268	284	147	2,119	2,377	25,116
ป่าดัว	41,335	10,664	2,574	3,153	29,298	511	517	276	3,085	3,670	29,574
มหาชนะชัย	8,439	2,840	1,291	1,659	5,195	183	186	119	1,474	1,845	5,314
เมืองยโสธร	62,136	18,441	4,593	5,649	34,802	841	932	421	5,434	6,581	35,223
เลิงนกทา	186,927	40,750	9,746	11,748	144,400	2,289	2,430	1,008	12,035	14,178	145,408
รวม	580,989	157,597	34,237	41,646	402,211	8,905	9,508	4,700	43,142	51,154	406,911

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

4.5 ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร

ตารางที่ 34 ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร

ปี	จำนวนแปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
2562	13	611	6,589.25
2563	17	981	12,214.50
2564	8	381	2,903.00
2565	5	503	2,084.75
2566	6	295	3,174.75
รวม	49	2771	26,966

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

ตารางที่ 35 การจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร ประจำปี 2565

ประจำปี	จำนวน (แปลง)	A	B	C	A+
2559	15	10	4	1	

2560	26	12	11	3	7
2561	11	3	4	4	
2562	13				
2563	17				
2564	8	8			
รวม	95	33	19	8	7

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (สิงหาคม 2565)

4.6 ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยโสธร ปี 2566

จังหวัดยโสธร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก กระจายอยู่ทุกอำเภอทั้ง 9 และมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายกระจายอยู่ทุกอำเภอ จำนวน 118 ศูนย์

ตาราง 36 ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ ศพก.	ชื่อเกษตรกร	สินค้าหลัก	ที่ตั้ง ศพก.	ศูนย์เครือข่าย (ศูนย์)
1	ศพก.อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	นายลา โสมบุตร 083 3810089	ข้าว	195 ม. 10 บ.ดู่ทุ่ง ต.ดู่ทุ่ง อ.เมือง จ.ยโสธร	14
2	ศพก.อำเภอยางชุมนู จังหวัดยโสธร	นายอุทัย ทองชัย 091 3405608	ข้าว	120 ม.5 บ.สีสุก ต.ดู่ลาด อ.ทรายมูล จ.ยโสธร	12
3	ศพก.อำเภอกุดชุม จังหัด ยโสธร	นายสุวิธ ธนาคุณ 081 5790237	ข้าว	72 ม. 4 บ.กุดหิน ต.กำแมด อ.กุดชุม จ.ยโสธร	11
4	ศพก.อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร	นายเนาว์ พันเดช 097 1042287	ข้าว	11 ม.9 บ.โคกโก้ย ต.กู่จาน อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	13
5	ศพก.อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร	นายเมืองชัย ทองลา 095 5939010	เกษตรผสมผสาน	10 ม.12 บ.โคกนาโก ต.โคกนาโก อ.ป่าดัว จ.ยโสธร	12
6	ศพก.อำเภอคำมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	รต.ฉลวย กำจัดภัย 090 2413937	ข้าว	233 หมู่ 4 บ.ยางเครือ ต.บึงแก อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	12
7	ศพก.อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร	นายสุวรรณ สิมมา 081 5794712	ข้าว	14 ม.10 บ.ศิริพัฒนา ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร	15
8	ศพก.อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร	นายสำรอง อำพน 088 3519114	ข้าว	48 ม.15 บ.หวาย ต.สามัคคี อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร	15
9	ศพก.อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร	นายประยูร บั่นทอง 063 6042607	ข้าว	85 หมู่ 5 บ.หนองคูน้อย ต.น้ำคำ อ.ไทยเจริญ	14
รวม				9	118

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

4.7 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ 37 สรุปข้อมูลพื้นที่เข้าร่วมการผลิตเกษตรอินทรีย์ ปี 2566 จังหวัดยโสธร

ตารางที่ 38 ข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices: GAP

ข้อมูล	ข้อมูล GAP จังหวัดยโสธร ปี 2567 (มกราคม)					
	พืชผัก	ถั่วลิสง	ประมง	ประมง	ปศุสัตว์ (GAP,GFM)	รวม
			(บ่อดิน)	(กระชัง)		
เกษตรกร (ราย)	535	359	45	-	504	1,443
พื้นที่ (ไร่)	703.50	568.60	63.90	-	-	1,336

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2567)

4.11 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร

ตารางที่ 42 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่ม ยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน		กลุ่มเครือข่าย วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองยโสธร	1	30	23	588	9	135	102	2,330	0	0
ทรายมูล	4	140	6	139	8	120	51	1,301	0	0
กุดชุม	8	228	14	272	11	342	121	2,150	1	26
ไทยเจริญ	4	100	4	125	4	60	97	1,735	1	9
เลิงนกทา	14	320	80	1,837	24	680	269	3,451	1	10
ป่าดัว	4	216	19	1,042	11	343	92	1,915	0	0
คำเขื่อนแก้ว	12	440	13	471	20	767	181	3,446	0	0
มหาชนะชัย	5	135	9	346	6	90	326	5,170	0	0
ค้อวัง	4	95	20	547	4	60	85	2,303	3	1,177
รวม	56	1,704	188	5,367	97	2,597	1,324	23,801	6	1,222

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

4.12 กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ตารางที่ 43 กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัด ปี 2566

ลำดับ	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	ที่อยู่	ผู้ประสานงาน	เบอร์โทรศัพท์	ผลิตภัณฑ์
1	กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำ อ้อม	27 หมู่ 10 บ้านศิริพัฒนา ต. น้ำอ้อม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร 35160	นายสายันต์ ศรี ถาน	085-2227553	ข้าว
2	กลุ่มเกษตรกรทำนาโนโส	54 หมู่ที่ 2 บ้านโสกชุมปูน ต.นาโส อ.กุดชุม จ.ยโสธร 35140	นางสุธิมา ม่วงมัน	090-2809384 081-7604891	ข้าว
3	กลุ่มวิสาหกิจข้าวคุณธรรม บ้านโนนทรายงาม	7 หมู่ 4 ต.หนองคู อ.เมือง ยโสธร จ.ยโสธร 35000	นางสมทรง แสง ดี	062-6621009	ข้าว
4	กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ	118 หมู่ที่ 4 บ้านดอนผึ้ง ต. ปากเรือ อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร 35130		081-4006984	ข้าว
5	กลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตข้าว อินทรีย์เพื่อสังคมบ้านโนน ยาง	169 หมู่ที่ 17 ต.กำแมด อ. กุดชุม จ.ยโสธร 35140	นายบุญส่ง มาต ขาว	081-3000165	ข้าว

6	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรมธรรมชาติหนอง ยอ	72 หมู่ 4 บ้านกุดหิน ต.ก่า แมต อ.กุดชุม จ.ยโสธร 35140	นายสุวิช ธนาคุณ	081-5790237 086-8171252	ข้าว
7	กลุ่มสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ เลิงนกา - ไทยเจริญ จำกัด	110 หมู่ที่ 5 ต.สามัคคี อ. เลิงนกา จ.ยโสธร 35120	-	086-8755646	ข้าว
8	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าว คุณค่า ชวานาคณธรรม จังหวัด ยโสธร	80 หมู่ที่ 8 บ้านม่วงไข่ ต. กระจาย อ.ป่าดัว จ.ยโสธร 35150	นายบุญเรือง พุทธ บุตร	087-1940821	ข้าว
9	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ย อินทรีย์ และข้าวอินทรีย์บ้านคำคร ตา	52 หมู่ที่ 9 บ้านคำครตา ต. ดงมะไฟ อ.ทรายมูล จ.ยโสธร	นางลัดดา พันธุ์ศรี	084-8231839	ข้าว
10	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงเรียน เกษตร อินทรีย์บ้านโพธิ์ศรี	121 หมู่ 1 บ้านโพธิ์ศรี ต. โพธิ์ไทร อ.ป่าดัว จ.ยโสธร	นางทองเหลา หงษ์ไทย	083-7209403	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

4.13 ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ 44 จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ปี 2564

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครูยาง	อาสาสมัคร				อาสาสมัคร สหกรณ์	อาสาสมัคร ชลประทาน	ชวานา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตรอาสา	ไหม อาสา	Q อาสา	รวม สาขา (นับ ข้าว)	รวม บุคคล (ไม่นับ ข้าว)
						สปก.	เกษตรและ สหกรณ์	ปศุ สัตว์	ฝน หลวง									
เมืองยโสธร	16	190	24	1	9	0	0	176	4	17	0	5	262	2	2	0	708	601
ทรายมูล	14	56	22	1	1	8	0	54	2	8	0	15	60	4	0	0	245	204
กุดชุม	13	127	26	1	7	19	0	131	2	9	0	0	176	2	0	0	513	460
คำเขื่อนแก้ว	20	120	19	1	3	5	0	83	7	14	0	7	158	37	0	0	474	440
ป่าดัว	10	58	19	1	3	0	0	58	2	15	0	0	77	3	0	0	246	211
มหาชนะชัย	21	106	23	1	0	2	0	111	5	13	30	0	104	12	5	0	436	373
ค้อวัง	21	44	17	1	0	3	0	29	3	10	2	0	97	4	1	0	232	198
เลิงนกา	14	144	39	1	10	9	0	145	5	12	7	2	163	6	1	0	558	491
ไทยเจริญ	14	49	25	1	2	3	0	35	3	13	0	0	71	9	1	0	226	198
รวมทั้งสิ้น	143	894	214	9	35	49	0	822	33	111	39	29	1,168	79	10	0	3,638	3,176

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล เดือนสิงหาคม 2566)

4.14 ประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

ตารางที่ 45 ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอ	ชื่อประชาชน	ชื่อศูนย์ประชาชน	ที่อยู่ศูนย์	เบอร์ติดต่อ
1. ค้อวัง	นายสุทิน จันทขาว	ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติ ศรีโสธรพัฒนา	บ้านจางน้อย 68 หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้ำใส อำเภอค้อวัง	086-879-5484
2. กุดชุม	นายบุญส่ง มาตขาว	ศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้าน นายบุญส่ง มาตขาว	บ้านโนนยาง 105 หมู่ที่ 17 ตำบลกำแมด อำเภอ กุดชุม	081-300-0165
3. เมืองยโสธร	นายนิคม เพชรผา	ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติ จังหวัดยโสธร	บ้านโนนทรายงาม 7 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองคู อำเภอเมือง	062-662-1009
4. เมืองยโสธร	นายลา โสมาบุตร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริม และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนนา แปลงใหญ่ ตำบลคูทุ่ง	195 หมู่ที่ 10 ถนน ตำบลคูทุ่ง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	089- 6175224
5. กุดชุม	นายสุริยา หงษ์ลอย วงศ์	ต้นแบบด้านการใช้ชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	67 หมู่ 5 ตำบลคำน้ำสร้าง อำเภอ กุดชุม จังหวัดยโสธร	083-3721076
6. ทรายมูล	นางลัดดา พันธุ์ศรี	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ย อินทรีย์และข้าวอินทรีย์บ้าน คำครตา	175/9 บ้านคำครตา ตำบล ดง มะไฟ อำเภอ ทรายมูล จังหวัด ยโสธร	084 8231839
7. มหาชนะชัย	นายสัมฤทธิ์ กัลปดี	ผู้แทนภาคประชาสังคมจังหวัด ยโสธร	23 ม.5 ต.คูเมือง อ.มหาชนะชัย	081-1209440

ตาราง 46 ประชาชนชาวบ้านด้านเกษตรอินทรีย์

อำเภอ	ชื่อประชาชน	ชื่อศูนย์ประชาชน	ที่อยู่ศูนย์	เบอร์ติดต่อ
1. กุดชุม	นายมัน สามสี	กลุ่มเกษตรกรทำนาโนไส้	57 หมู่ 2 ตำบล นาไส้ อำเภอ กุดชุม จังหวัดยโสธร	081-7604897, 097-4196987
2. กุดชุม	นายสุวิช ธนาคุณ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรม ธรรมชาติหนองยอ	72 หมู่ 4 บ้านกุดหิน ต.กำแมด อ.กุดชุม จ.ยโสธร	081- 5790237, 086 8171252
3. มหาชนะชัย	นายวาริ สลับศรี	กลุ่มเกษตรกรทำนาบากเรือ	118 หมู่ 4 บ้านดอนผึ้ง ตำบล บากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	061-6898919
4. ค้อวัง	นายสุวรรณ สิมมา	กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม	27 หมู่ที่ 10 ตำบลอ้อม อำเภอค้อ วัง จังหวัดยโสธร	092 4626955

5.เลิงนกา	นางสาวเนาวรัตน์ แสงสุวรรณ	กลุ่มสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ เลิงนกา - ไทยเจริญ จำกัด	10 หมู่ที่ 5, ตำบลสามัคคี อำเภอละเลิงนกา จังหวัดยโสธร	086-8755646
6.ป่าดัว	นางทองเหลา หงษ์ไทย	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงเรียนชาวนาเกษตรอินทรีย์บ้านโพธิ์ศรี	66 หมู่ 12 ตำบลกระจาย อ.ป่าดัว จังหวัดยโสธร	083- 7209403

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

4.15 ตาราง 47 จำนวนหมอดินอาสา

อำเภอ	จำนวน (ราย)	หมอดินอาสา หมู่บ้าน	หมอดินอาสาตำบล	หมอดินอาสา อำเภอ	หมอดินอาสา จังหวัด
เมืองยโสธร	209	209	19	2	1
คำเขื่อนแก้ว	129	129	14	1	-
ป่าดัว	63	63	6	1	-
มหาชนะชัย	114	114	11	1	-
ค้อวัง	50	50	5	1	-
ทรายมูล	60	60	6	1	-
กุดชุม	138	138	10	1	-
ไทยเจริญ	54	54	6	1	-
เลิงนกา	156	156	11	1	-
รวม	973	973	88	10	1

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน 2565

4.16 ตาราง 48 จำนวนตรวจบัญชีอาสา

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	เบอร์โทร.	ระดับ
1	นางชฎาภรณ์ เสริฐวาสนา	41	52 ถ.ศรีวราช		ในเมือง	เมืองยโสธร	ยโสธร	0812653397	C
2	นายสุรเชษฐ์ สมถวิล	62	50	3	ดู่ทุ่ง	เมืองยโสธร	ยโสธร		B
3	นายประทวน มหาพจน์	66	62	4	ดู่ทุ่ง	เมืองยโสธร	ยโสธร	0899972488	C
4	นายชารี ศิริโสม	55	21	10	ดู่ทุ่ง	เมืองยโสธร	ยโสธร	0854966284	C
5	นายลา โสมมาบุตร	68	195	10	ดู่ทุ่ง	เมืองยโสธร	ยโสธร	0896175224	A

6	นางกฤษฎิกานต์ โสมาเกตุ	45	192	11	คูทุ่ง	เมืองยโสธร	ยโสธร	0862477829	B
7	นายณัฐพงศ์ ดาพันธ์	38	110	7	เดิด	เมืองยโสธร	ยโสธร	0960150588	C
8	นายเพชรศักดิ์ ธิมาชัย	59	103	7	เดิด	เมืองยโสธร	ยโสธร	0644488770	C
9	นายสวาท บุญคำ	65	23	8	เดิด	เมืองยโสธร	ยโสธร	0954015515	C
10	นางเดือนเพ็ญ สุทธิมล	39	140	8	เดิด	เมืองยโสธร	ยโสธร	0883427991	C
11	นายสวัสดิ์ อาษาสิงห์	72	93	1	ชั้นใดใหญ่	เมืองยโสธร	ยโสธร	0810703267	C
12	นางธีรนุช มะปรารงค์	48	134	3	ชั้นใดใหญ่	เมืองยโสธร	ยโสธร	0818523998	C
13	นายวิชิต แก่นพุดิ	60	3	8	ชั้นใดใหญ่	เมืองยโสธร	ยโสธร	0810489839	C
14	นางประสาธ สุธธิบุตร	61	80	9	ชั้นใดใหญ่	เมืองยโสธร	ยโสธร	0862610081	C
15	นางเพียงพร ถนัดทาง	41	171	1	ชุมเงิน	เมืองยโสธร	ยโสธร	0649245634	C
16	นายเด่น ภาพสุวรรณ	589	171	4	ชุมเงิน	เมืองยโสธร	ยโสธร	0624767762	C
17	นางสาวศุภนิทา เย็นไธสง	26	57	5	คูลาด	ทรายมูล	ยโสธร	0631823380	C
18	นางบุณรดา เย็นไธสง	56	57	5	คูลาด	ทรายมูล	ยโสธร	0966853580	A
19	นายวีระ ชายทวีป	60	23	5	คูลาด	ทรายมูล	ยโสธร	0879595273	C
20	นางสาวธัญชนก เย็นไธสง	20	57	5	คูลาด	ทรายมูล	ยโสธร	0935259280	C
21	นายอุทัย ทองชัย	64	120	5	คูลาด	ทรายมูล	ยโสธร	0913405608	A
22	นางซาริภา พันธะมา	48	19	3	ดงมะไฟ	ทรายมูล	ยโสธร		C
23	นางลัดดา พันธุ์ศรี	50	175	9	ดงมะไฟ	ทรายมูล	ยโสธร	0848231839	C
24	นายสุวิษ ธานีคุณ	71	72	4	กำแมด	กุดชุม	ยโสธร	0815790237	A
25	นายขวัญชัย ป้องสีดา	55	374	8	กำแมด	กุดชุม	ยโสธร	0933292349	A
26	นายสุภาพ บุคดา	63	168	13	โพนงาม	กุดชุม	ยโสธร		C
27	นายสุริยา หงษ์ลอยวงษ์	56	67	5	ค่าน้ำสร้าง	กุดชุม	ยโสธร	0833721076	A
28	นายเนาว์ พันเดช	62	11	9	กู่จาน	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	0649985193	A
29	นายชัยฤกษ์ ไชยชนะนิจ	55	35	3	กุดกุง	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	0935718078	A
30	นายวะชิระมงคล พิมเสน	49	161	6	ดงเจริญ	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร	0872506241	C
31	นายทวี โกสุม	54	184	8	โพธิ์ไทร	ป่าดัว	ยโสธร	0902717814	A
32	นางสาวละออง บุญมา	58	139	1	กระจาย	ป่าดัว	ยโสธร		C
33	นายสุวิทย์ บุญทศ	58	108	1	กระจาย	ป่าดัว	ยโสธร	0857742574	C
34	นายสวัสดิ์ ทองน้อย	68	3	10	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	0647793638	B
35	นายเมืองชัย ทองลา	32	110	12	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	0955939010	A
36	นางสุกัญญา จันทรคุปต์	68	156	12	โคกนาโก	ป่าดัว	ยโสธร	0833867204	A
37	นางสาวจันจิรา บุญประสิทธิ์	53	31	8	หัวเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	0844760443	C

38	นางวิไล นาสารีย์	56	35	9	หัวเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร		C
39	นายอนุวัฒน์ ทองปลิว	48	61	6	คูเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร	0629920155	C
40	นางสุภาพ ปัทมะ	78	88	3	ม่วง	มหาชนะชัย	ยโสธร	0813746249	A
41	นายพิเชษฐ์ ปัทมะ	45	123	5	ม่วง	มหาชนะชัย	ยโสธร	0969955406	C
42	นางอนงรักษ์ นิลบุตร	56	67	6	ม่วง	มหาชนะชัย	ยโสธร	0992091181	C
43	นายสิทธิยา ทาบทอง	55	76	3	บึงแก	มหาชนะชัย	ยโสธร	0610309399	C
44	นายฉลอย กำจัดภัย	66	233	4	บึงแก	มหาชนะชัย	ยโสธร	0902413937	A
45	นางชบาไพร สายบัวบาน	45	30	6	ฟ้าห่วน	ค้อวัง	ยโสธร		C
46	นายสุวรรณ สิมมา	65	14	10	น้ำอ้อม	ค้อวัง	ยโสธร	0652939351	A
47	นางวีระพันธ์ เห่งโพธิ์	55	122	5	ค้อวัง	ค้อวัง	ยโสธร		B
48	นายพิมพ์ ลีลา	70	46/1	7	ค้อวัง	ค้อวัง	ยโสธร	0899478809	A
49	นางพันธ์ ลีลา	62	46/1	7	ค้อวัง	ค้อวัง	ยโสธร		C
50	นายณรงค์ ช่างโซติ	55	8	3	ห้องแซง	เลิงนกทา	ยโสธร		C
51	นายสำรอง อำพนพงษ์	64	48	15	สามัคคี	เลิงนกทา	ยโสธร	0637231290	A
52	นางเฉลิมสุข ศรีเพ็ง	58	4	6	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา	ยโสธร	0630252937	B
53	นางสาวเรวดี อ่อนแก้ว	59	185	1	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร	0819661294	C
54	นางนวลจันทร์ ภูสีฉันท	55	1	4	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร	0880859249	C
55	นางปรารณา ปรงคำมา	48	523/7	11	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร	0943245992	B
56	นางสุวิมล คุ่มภัย	60	563	12	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร	0981939791	C
57	นางดวงถนอม สุภกุล	53	59	15	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร	0804787461	A
58	นางรัตนา พิมพ์นนท์	58	103	15	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร	0837206325	B
59	นางศิริรัตน์ วงษ์หิรัญ	58	105	15	สามแยก	เลิงนกทา	ยโสธร		A
60	นายประยูร บั่นทอง	48	85	5	น้ำคำ	ไทยเจริญ	ยโสธร	0981010246	A
61	นายสัญญา โสภารักษ์	46	55	3	คำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร	0881280065	C
62	นายปริญญา รักป่อง	64	14	3	คำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร		C
63	นางสาววันนา อภัยโคตร	46	34	5	คำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร	0611711766	C
64	นายสุทัต สิงห์โยค	47	71	8	คำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร	0857665160	A
65	นายสถา แสนตรง	47	80	8	คำไผ่	ไทยเจริญ	ยโสธร		C

ที่มา : สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดยโสธร

4.17 ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer , Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

ตาราง 49 ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer ปี 2565

อำเภอ	Smart Farmer (ราย)	Young Smart Farmer (ราย)
เมืองยโสธร	190	20
ทรายมูล	54	22
กุฉินชัย	128	16
ไทยเจริญ	48	10
เลิงนกทา	145	18
ป่าดัว	57	16
คำเขื่อนแก้ว	115	18
มหาชนะชัย	103	15
ค้อวัง	45	12
รวม	885	147

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2565)

4.18 แหล่งแปรรูปสินค้าจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร มีโรงงานผลิต/แปรรูปอาหาร ในจังหวัดยโสธรโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหารกึ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จรูป จำนวน 43 โรงงานที่จดทะเบียนโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้า ผ่าน QR Code (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

ข้อมูลจุดรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ตาราง 50 แสดงข้อมูลจุดรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ลำดับ ที่	ชื่อจุดรวบรวมและกระจาย สินค้าเกษตรอินทรีย์	สถานที่ตั้ง	วัน/เวลาดำเนินการ	หมายเหตุ
1	บริษัทยโสธร ออร์แกนิก จำกัด	528 ถ.เลี่ยงเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ. ยโสธร	ทุกวันแต่เกษตรกรต้องแจ้งล่วงหน้า ตั้งแต่ 08.00-17.00 น.	09 8743 5118 คุณวิทยา
3	ตลาดชาวนาอัจฉริยะ	NC ปีโตเลียม ถ.เลี่ยงเมือง ต.ในเมือง อ. เมือง จ.ยโสธร	วันอาทิตย์ เวลา 09.00-13.00 น.	08 9718 2516 คุณต่อ
4	ร้านอินดีออร์แกนิก	NC ปีโตเลียม ถ.เลี่ยงเมือง ต.ในเมือง อ. เมือง จ.ยโสธร	ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-18.00 น.	08 9718 2516 คุณต่อ
5	ตลาดเกษตรกร	ศูนย์ OTOP องค์การบริหารส่วนจังหวัด ยโสธร หน้าศาลากลางจังหวัดยโสธร ถ.แจ้ง สนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์ ตั้งแต่ เวลา 10.00-14.00 น.	08 1789 0089 คุณธัญญา
6	ตลาดนัดสีเขียวหอนาฬิกา	หอนาฬิกา (บขส.เก่า) ต.ในเมือง อ.เมือง จ. ยโสธร	วันเสาร์ เวลา 05.00-09.00 น.	
6	ตลาดนัดสีเขียวโรงพยาบาล ยโสธร	อาคารที่พักญาติผู้ป่วย โรงพยาบาลยโสธร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	วันพฤหัสบดี เวลา 10.00-14.00 น.	
7	ตลาดนัดสีเขียว มหาชนะชัย	หน้าที่ว่าการสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ มหาชนะชัย จ.ยโสธร	วันศุกร์ เวลา 14.00-18.00 น.	
8	ตลาดนัดสีเขียว คำเขื่อนแก้ว	หน้าที่ว่าการอำเภอคำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	วันพุธ เวลา 14.00-18.00 น.	
9	ตลาดนัดสีเขียว กุดชุม	หน้าอาคารแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลกุด ชุม จ.ยโสธร	ทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 08.00-13.00 น.	

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

4.19 จุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง

จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลังในจังหวัดยโสธร จำนวน 144 จุด ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ดังนี้
สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร)

4.20 จุดรับซื้อ-ขายยางพาราผ่านตลาดยางพารา

จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อ-ขายยางพาราในจังหวัดยโสธร จำนวน 13 จุด ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ดังนี้
สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดยโสธร)

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดยโสธร

4.20 แหล่งพลังงานทดแทนและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ โรงอบแห้ง และโรงเรือนปลูกผัก

จังหวัดยโสธรมีแหล่งพลังงานทดแทนและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 46 แห่ง โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 11 แห่ง และโรงเรือนปลูกผักอีก จำนวน 9 แห่ง

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code

(สำนักงานพลังงานจังหวัดยโสธร, กอ.รมน.จังหวัดยโสธร, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดยโสธร)

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง 7 ประการ ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ (Strategy)
2. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
3. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
4. บุคลากร (Staff)
5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
7. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่..... การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสากล 2. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้รับรองยโสธรขั้นพื้นฐาน(Yasothon Basic Organic Standard (Yaso BOS) 3. จังหวัดมียุทธศาสตร์การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีความต่อเนื่องมายาวนานและมีเป้าหมายชัดเจน 4. สภาพพื้นดินและภูมิอากาศของจังหวัดให้เหมาะสมกับการทำการเกษตรสามารถปลูกพืชได้ เช่น ข้าวหอมมะลิ ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย หอมแดง แดงโม ถั่วลิสง ฯลฯ สินค้าประเภทข้าว เป็นสินค้าสำคัญและมีชื่อเสียงของจังหวัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า 2. ยังขาดความหลากหลายของประเภทสินค้าสำคัญหรือสินค้าแชมป์เป็ย่นที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สินค้าทางด้านประมง ปศุสัตว์ ไม้ผล 3. ขาดการส่งเสริมสินค้าอื่น นอกจากข้าว เช่น พืชผัก ไม้ผล พืชฤดูแล้งที่สามารถปลูกหลังนาได้ เช่น หอมแดง 4. พืช GI ยังขาดการพัฒนาอย่างชัดเจน 5. การมีส่วนร่วม การเชื่อมโยง บทบาทรับผิดชอบให้เกิดการผลักดันสินค้าสำคัญ GI

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>โครงสร้างขององค์กร (Structure)</p>	<p>ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ถือครองต่อครัวเรือนเพียงพอที่จะทำการเกษตร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มหรือสถาบันเกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการธุรกิจ เทคโนโลยีและเงินทุนหมุนเวียน 2. กลุ่มเกษตรกรต่างๆ ที่ผลิตสินค้าอินทรีย์ ยังขาดการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันดำเนินการทางการตลาด 3. ยังขาดเกษตรกรคนรุ่นใหม่ในการมีส่วนร่วม ทั้งระบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 4. การรวมกลุ่มเฉพาะกิจ ไม่มีความต่อเนื่องในการยกระดับกลุ่ม 5. การโฟกัสกลุ่ม จัดระดับประเภทระดับความเข้มแข็งของกลุ่มแล้วเติมข้อมูล องค์ความรู้ที่จำเป็นของแต่ละกลุ่ม การส่งเสริมเป็นประเภทๆ ไปให้สอดคล้องบริบทของกลุ่ม 6. การรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของร่วมกันของกลุ่มเกษตรกร 7. การก้าวข้ามความเห็นที่คนคิด mind set ระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ การปรับผู้นำกลุ่มในการพาเกษตรกรดำเนินการ 8. การให้ความสำคัญ ความเข้มแข็งคุณภาพของสินค้าเกษตรอินทรีย์ การเปิดใจยอมรับ การแชร์ข้อมูลในการใช้ประโยชน์ 9. การส่งเสริมกลุ่มเป็นส่วนๆ โดยไม่ให้ทำทุกอย่างในกลุ่มเดียว แบ่งทำเป็น ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แล้วเอามาเชื่อมโยงกัน 10. การส่งเสริมให้เกิดรายได้อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาชุดความรู้ในการผลิต

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการทำการเกษตรหลากหลายรูปแบบ 2. มีศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์วิถีโยโสธร 3. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกิจกรรมภาคการเกษตรที่หลากหลาย มีความเข้มแข็งและเอื้อเพื่อต่อกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำการเกษตรส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝนธรรมชาติ 2. ดินเพื่อทำการเกษตรบางพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมีการปนเปื้อนสารเคมี 3. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการการผลิต 4. สินค้าทางการเกษตรประเภทอินทรีย์ยังขาดการจัดการด้านราคาต่อหน่วยผลิต ทำให้เกษตรกรขาดทุนในการผลิต ราคาไม่จูงใจในการผลิต 5. ใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน 6. การซื้อ ขายเป็นอยู่กับความพึงพอใจภายในประเทศ ในส่วนข้าวมีมากในตลาดราคาจึงไม่สูงขึ้น 7. ไม่ได้เน้นการจัดกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพในการซื้อสินค้าอินทรีย์ 8. การส่งเสริมการลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ผลิตใช้เอง 9. การสร้างตัวแทนเครือข่าย เพื่อรวมกันขายผลผลิตทางการเกษตร 10. การเชื่อมโยงผู้ซื้อ ต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ผลิต และสร้าง mind set ในการทำการตลาด กลไกตลาด

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
บุคลากร (Staff)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำเกษตรอินทรีย์ มีปราชญ์ชาวบ้านและนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำเกษตรอินทรีย์ 2. มีเครือข่ายคนกล้าคืนถิ่นจังหวัดยโสธร (เกษตรกรรุ่นใหม่) 3. มี Smart Farmer ที่เป็นคนเก่งต้นแบบ ในจังหวัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1.แรงงานภาคการเกษตรเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ขณะที่คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจอาชีพเกษตร ติดความคิดว่าล่าหลัง 2.ยังขาด Young Smart farmer มีส่วนน้อย ที่เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร เพื่อก้าวสู่ผู้ประกอบการเกษตร 3.นักศึกษาทางการเกษตรมีจำนวนน้อย เพราะมองเห็นว่าอาชีพเกษตรไม่ตอบโจทย์ 4.การส่งเสริมและให้ความสำคัญของอาชีพเกษตร กลยุทธ์ส่งเสริมคนในเกษตรให้เป็นผู้มีความสามารถ การสร้าง partner ในการร่วมขับเคลื่อนงานด้านเกษตร
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	<p>มีเกษตรกรต้นแบบที่มีองค์ความรู้และทักษะในการทำเกษตรอินทรีย์ หน่วยงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญด้านการตลาดและการบริหารจัดการตลาดเกษตรกรยังขาดแคลนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง 2.ความรู้การผลิตอินทรีย์อย่างมีคุณภาพ การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต 3. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการนำมาตราฐานมาประกอบการผลิตสินค้า
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่ 2. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรด้านข้าว ได้แก่ โรงสีและจุดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอื่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการธุรกิจเทคโนโลยีและเงินทุน 2. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ยังขาดบุคลากรด้านการตลาด
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามัคคี ทุกภาคส่วน “กรมยโสธร” 2. เกษตรอินทรีย์วิถียโสธร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร ล่าหลัง มีความลำบาก ยากจน ไม่ภูมิใจในอาชีพเกษตรกร

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
		2. ไม่ยอมเปลี่ยนแนวคิด ยึดถือความคิดแบบเดิม ๆ ไม่มีการแนะนำ ปลุกฝังให้ลูกหลานทำอาชีพเกษตรกร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

- ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
- ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
- ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
- ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่..... การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>ด้านการเมือง</u></p> <p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แก้ไขเป็น ฉบับที่ 13 (ตุลาคม 2565) - ยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 - แผนพัฒนาจังหวัดยโสธร 	<p>กระแสทุนนิยมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมีแนวโน้มขายที่ทำกิน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน โดยปลูกพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกีดกันทางการค้าด้านสินค้าเกษตร - ความไม่มั่นคงทางการเมือง
<p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร ร่วมกับจังหวัดยโสธร - รัฐบาลมีการสนับสนุนโครงการสำคัญด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร เช่น โครงการโคกหนองนา โมเดล โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 	<p>ค่าครองชีพเพิ่มขึ้นมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแสวัตถุดิบเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีหนี้สินนอกระบบ - ราคาผลผลิตที่ได้ราคาต่ำ

<ul style="list-style-type: none"> - กระแสการนิยมการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย และสินค้าเกษตรอินทรีย์มีกระแสเพิ่มขึ้น ในขณะที่ภาคการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ - การปรับโครงสร้างหนี้ 	
<p><u>ด้านสังคม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ - กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชากรจังหวัดเปลี่ยนไป
<p><u>ด้านเทคโนโลยี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีเพื่อช่วยการวางแผนผลิตทางการเกษตรมีความก้าวหน้าขึ้น เช่น Agri - map - ศูนย์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบขนส่งมีไม่ครบวงจรครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด - เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ล้าหลัง - ระบบการขนส่งและต้นทุนสินค้าเกษตร (ระบบ logistic) และจุดขนถ่ายสินค้าเกษตรยังไม่ีมากพอ - เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีน้อย
<p><u>ด้านกฎหมาย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคหรือกฎระเบียบการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมตลอดจนการควบคุมเรื่องการใช้สารเคมีมีความเข้มงวดมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ - กฎหมายการทำงาน - การประกันราคาสินค้าประเภทอินทรีย์ให้แตกต่างจากราคาสินค้าทั่วไป
<p><u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศและสภาพธรรมชาติทั่วไปของจังหวัดมีความเหมาะสมในการทำเกษตรที่หลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย - การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ - ปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด เช่น พืช สัตว์

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่..... TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสากล 2. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองยโสธรขั้นพื้นฐาน(Yasothon Basic Organic Standard (Yaso BOS) 3. จังหวัดมียุทธศาสตร์การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีความต่อเนื่องมายาวนานและมีเป้าหมายชัดเจน 4. สภาพพื้นดินและภูมิอากาศของจังหวัดให้เหมาะสมกับการทำการเกษตรสามารถปลูกพืชได้ เช่น ข้าวหอมมะลิ ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย หอมแดง แตงโม ถั่วลิสง ฯลฯ สินค้าประเภทข้าว เป็นสินค้าสำคัญและมีชื่อเสียงของจังหวัด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ถือครองต่อครัวเรือนเพียงพอที่จะทำการเกษตร <p>5. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำเกษตรอินทรีย์ มีปราชญ์ชาวบ้านและนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำเกษตรอินทรีย์</p>	<p>W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า 2. การทำการเกษตรส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝนธรรมชาติ 3. ยังขาดความหลากหลายของประเภทสินค้าสำคัญหรือสินค้าแชมป์เปี้ยน ที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สินค้าทางด้านประมง ปศุสัตว์ ไม้ผล 4. ยังขาดเกษตรกรคนรุ่นใหม่ในการมีส่วนร่วม ทั้งระบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 5. การรวมกลุ่มเฉพาะกิจ ไม่มีความต่อเนื่องในการยกระดับกลุ่ม 6. การรัฐสีกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของร่วมกันของกลุ่มเกษตรกร 7. การก้าวข้ามความเห็นที่คนคิด mind set ระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ การปรับผู้นำกลุ่มในการพาเกษตรกรดำเนินการ
--	---	--

	<p>6. มีเครือข่ายคนกล้าคืนถิ่นจังหวัด ยโสธร (เกษตรกรรุ่นใหม่)</p> <p>7 มี Smart Farmer ที่เป็นคนเก่ง ต้นแบบ ในจังหวัด</p> <p>8.มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ด้านข้าว ได้แก่ โรงสีและจุดรับซื้อ ผลผลิตทางการเกษตรอื่น</p>	<p>8.เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการการผลิต</p> <p>9. สินค้าทางการเกษตรประเภทอินทรีย์ยังขาดการจัดการด้านราคาต่อหน่วยผลิต ทำให้เกษตรกรขาดทุนในการผลิต ราคาไม่จูงใจในการผลิต</p> <p>10. ใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน</p> <p>11. ไม่ได้เน้นการจัดกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพในการซื้อสินค้าอินทรีย์</p> <p>12.การส่งเสริมการตลาดต้นทุน เช่น ปู้อินทรีย์ผลิตใช้เอง</p> <p>13.การสร้างตัวแทนเครือข่ายเพื่อรวมกันขายผลผลิตทางการเกษตร</p>
<p>○ โอกาส (ภายนอก)</p> <p>1.ยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2</p> <p>2.แผนพัฒนาจังหวัดยโสธร</p> <p>3.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธรร่วมกับจังหวัดยโสธร</p> <p>4.รัฐบาลมีการสนับสนุนโครงการสำคัญด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร เช่น โครงการโคก หนอง นา โมเดล โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่</p>	<p style="text-align: center;"><u>SO</u></p> <p>กลยุทธ์</p> <p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)</p> <p>S4O5 (1) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรและการจัดการฟาร์ม</p> <p>(2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน</p> <p>S3O6 (3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับรองมาตรฐาน</p> <p>(4) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์</p>	<p style="text-align: center;"><u>WO</u></p> <p>กลยุทธ์</p> <p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)</p> <p>W4O4 (1) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร</p> <p>W1O6 (2) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า</p> <p>W3O4 (3) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>(4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร</p>

<p>5. กระแสการนิยามการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์มีกระแสเพิ่มขึ้น ในขณะที่ภาคการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ</p> <p>6. การกระแสนิยามการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>7. เทคโนโลยีเพื่อช่วยการวางแผนผลิตทางการเกษตรมีความก้าวหน้าขึ้น</p> <p>8. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคหรือกฎระเบียบการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมตลอดจนการควบคุมเรื่องการใช้สารเคมีมีความเข้มงวดมากขึ้น</p>		<p>(5) ส่งเสริมการสร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) และอัตลักษณ์สินค้าเกษตร</p>
<p>T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</p> <p>1. กระแสทุนนิยมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมีแนวโน้มขายที่ทำกิน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน โดยปลูกพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่</p> <p>2. การกีดกันทางการค้าด้านสินค้าเกษตร</p> <p>3. ความไม่มั่นคงทางการเมือง</p> <p>4. ราคาผลผลิตที่ได้ราคาต่ำ</p> <p>5. แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ</p> <p>6. กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชากรจังหวัดเปลี่ยนไป</p> <p>7. ระบบขนส่งไม่ครบวงจรครอบคลุมทั่วประเทศ</p> <p>8. เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ล้าหลัง</p>	<p>ST</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>ST กลยุทธ์เชิงรับ (ST Strategy)</p> <p>S1T10 (1) เพิ่มศักยภาพในการรับซื้อ/การจำหน่ายสินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์</p> <p>S2T10 (2) ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>(3) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ในการเพิ่มมูลค่า</p>	<p>WT</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>WT กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT Strategy)</p> <p>W11T1 (1) ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ในการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร</p> <p>(2) ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจ</p>

<p>9.ระบบการขนส่งและต้นทุนสินค้า เกษตร (ระบบ logistic) และจุดขน ถ่ายสินค้าเกษตรยังไม่มีมากพอ</p> <p>10.เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการ แปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมี น้อย</p> <p>11.หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหาร ปลอดภัยไม่เพียงพอ</p> <p>12.กฎหมายการจ้างงาน</p> <p>13.การประกันราคาสินค้าประเภท อินทรีย์ให้แตกต่างจากราคาสินค้า ทั่วไป</p> <p>14.ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย</p> <p>15.การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ</p> <p>16.ปัญหาภัยภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง</p> <p>17.โรคระบาด เช่น พืช สัตว์</p>		
--	--	--

ส่วนที่ 4

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร ปี 2566-2570

ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

“ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน”

2. พันธกิจ (Mission)

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการเกษตรเป็นเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
- 2) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและการเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์และสอดคล้องตามแนวทางวิถีท้องถิ่น สร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

3. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- 1) อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น
- 2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- 1) อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)
- 2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

2.1) จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสามารถรวมกลุ่ม (500 ราย/ปี)

2.2) จำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถผลิตและ/หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า (10 กลุ่ม/ปี)

2.3) จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (4 ชนิด/ปี)

2.4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้ามาตรฐานเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 2.5 /ปี)

2.5) พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเป็น 420,000 ไร่ ในปี 2570

2.6) พื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย Good Agricultural Practice (GAP) ผ่านการรับรองเป็น 1,000 แปลง ในปี 2570

2.7) จำนวนที่เพิ่มขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (3 แห่ง /ปี) (ปีละ 3 แห่ง 68-70)

5. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร
- 3) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์
- 4) พัฒนาระบบตลาดของเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

6. แนวทางการพัฒนา/กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย

- 1) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรและการจัดการฟาร์ม
- 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน
- 3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร

Farmer/Young Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร

- 4) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

- 5) ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับการรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้

รับรองมาตรฐาน

- 6) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตร

- 7) ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์

พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- 8) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์

สินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ในการเพิ่มมูลค่า

- 9) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์

- 10) เพิ่มศักยภาพในการรับซื้อ/การจำหน่ายสินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตร

อินทรีย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบตลาดของเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

- 11) ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ

- 12) ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ในการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและ

เกษตรอินทรีย์ครบวงจร

- 13) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- 14) ส่งเสริมการสร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) และอัตลักษณ์สินค้าเกษตร

๗.ชนิดสินค้าสำคัญที่จะขับเคลื่อนในระยะ ๕ ปี

๑.ด้านพืช

ข้าว มันสำปะหลัง ถั่วลิสง ถั่วเขียว ยางพารา กล้วยหอม งามา แตงโม พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล

๒.ด้านประมง

ปลาตะเพียน ปลานิล กบ ปลาสวยงาม แหนแดง

๓.ด้านปศุสัตว์

ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง โคเนื้อ โคขุน แพะเนื้อ สุกร เป็ดเนื้อ/เป็ดไข่ กระบือ พืชอาหารสัตว์ สัตว์สวยงาม
แมลงเศรษฐกิจ พืชอาหารสัตว์

๔.ด้านสมุนไพร

ฟ้าทลายโจร ไพล กระชาย ขิง ขมิ้นชัน บอระเพ็ด อัญชัน หญ้าหวาน

8.เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์รวม	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี			รวม	ประเด็นยุทธศาสตร์
		พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570		
1. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี) เพิ่มขึ้น	1.46% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2	ร้อยละ 10	1-4
2. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น	-	-	-	-	-	1-4

	เป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายรายปี			รวม	ประเด็นยุทธศาสตร์
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570		
2. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น					2568-2570	
	2.1 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเป็น (420,000 ไร่) ในปี 2570 (ใช้ฐาน 380,000 ไร่/ปี 65)	4,000 ไร่	4,000 ไร่	4,000 ไร่	12,000 ไร่	2
	2.2 พื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย Good Agricultural Practice (GAP) เพิ่มขึ้นเป็น 1,000 แปลง ในปี 2570 (ใช้ฐาน 445 แปลง/ปี 65)	100 แปลง	100 แปลง	100 แปลง	300 แปลง	2
	2.3 จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐาน (500 ราย/ปี)	500 ราย	500 ราย	500 ราย	1,500 ราย	1,3
	2.4 จำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถผลิตและ/หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า (10 กลุ่ม/ปี)	10 กลุ่ม/ปี	10 กลุ่ม/ปี	10 กลุ่ม/ปี	30 กลุ่ม	3
	2.5 จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยหรือเกษตร	4 ชนิด/ปี	4 ชนิด/ปี	4 ชนิด/ปี	12 ชนิด/ปี	3

	อินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้น (4 ชนิด/ปี)					
	2.6 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ มูลค่าการจำหน่ายสินค้า มาตรฐานเกษตร ปลอดภัยหรือเกษตร อินทรีย์ (ร้อยละ 2.5 /ปี)	2.5 /ปี	2.5 /ปี	2.5 /ปี	7.5	4
	2.7 จำนวนที่เพิ่มขึ้นของ แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร (3 แห่ง /ปี)	3 แห่ง/ปี	3 แห่ง/ปี	3 แห่ง/ปี	9	4

9.แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

วิสัยทัศน์

ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน

พันธกิจ

- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการเกษตรเป็นเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
- พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและการเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์และสอดคล้องตามแนวทางวิถีท้องถิ่น สร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น
- เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 5

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร

(พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณดำเนินการ			
ประเด็นการพัฒนา	โครงการทั้งหมด	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1	26	277,034,013	181,022,216	181,022,216	1,218,823,439
ประเด็นการพัฒนาที่ 2	35	31,215,170	42,793,680	42,793,680	99,820,040
ประเด็นการพัฒนาที่ 3	4	1,656,855	6,854,855	1,656,855	10,168,565
ประเด็นการพัฒนาที่ 4	3	3,240,000	3,240,000	3,240,000	9,720,000
รวม	68	313,146,038	233,910,751	819,247,803	1,348,469,424
แหล่งงบประมาณ จังหวัด (1)	23	26,744,620	45,776,133	49,113,185	103,798,770
แหล่งงบประมาณ กรม/กระทรวง (2)	38	272,942,383	174,675,583	756,675,583	1,204,293,549
แหล่งงบประมาณกลุ่ม จังหวัด (3)	7	13,459,035	13,459,035	13,459,035	40,377,105

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย							
แผนงานที่ 1 พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรและการจัดการฟาร์ม							
1.โครงการจัดการ ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสาร	4.15	2	กย.ยส.				
1.1 กิจกรรมการ จัดการระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	4.15	2	กย.ยส.	24,500	24,500	24,500	73,500
2.โครงการขึ้น ทะเบียนและ ปรับปรุงทะเบียน เกษตรกร		3	กจ.ยส.	275,790	275,790	275,790	827,370
3.โครงการปรับปรุง ข้อมูลทะเบียน เกษตรกร		2	ปศ.ยส.	130,800	130,800	130,800	392,400
รวม				431,090	431,090	431,090	1,293,270
แผนงานที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน							
1. โครงการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้ น้ำด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์ในไร่นา	4.15	3	อบจ.ยส.				
1.1 กิจกรรมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้ น้ำด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์ในไร่นา		3	อบจ.ยส.	5,210,000	5,210,000	5,210,000	5,210,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
2.โครงการ บริหาร จัดการน้ำอย่างบูร ณาการ		1					
2.1 กิจกรรมหลักที่ 1.1 พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรและ อุปโภคบริโภค		2	ขป.ยส.	123,000,000	41,000,000	24,000,000	531,000,000
2.2 กิจกรรมหลักที่ 1.2 ก่อสร้างสถานีสูบ น้ำด้วยไฟฟ้าพร้อม ระบบส่งน้ำและ กระจายน้ำ		1	ขป.ยส.	20,000,000	20,000,000	6,000,000	109,000,000
		2	ขป.ยส.	60,000,000	67,000,000	80,000,000	273,000,000
2.3 กิจกรรมหลักที่ 1.3 ก่อสร้างแหล่งน้ำ และระบบ ชลประทาน		1.	ขป.ยส.	24,000,000	-	600,000,000	660,000,000
		2	ขป.ยส.	-	-	-	232,000,000
2.4ปรับปรุง ถนนลาดยางรอบอ่าง เก็บน้ำหนองอิง อั้น เนื่องมาจาก พระราชดำริ		2	ขป.ยส.	4,600,544.88	4,600,544.88	4,600,544.88	13,801,635
2.5 กิจกรรมก่อสร้าง แหล่งน้ำและระบบ ชลประทาน		2	พด.ยส.	20,600,000	20,600,000	20,600,000	61,800,000
2.6 กิจกรรมการ พัฒนาที่ดินเพื่อ สนับสนุนการ ปรับเปลี่ยนการผลิต ในพื้นที่ไม่เหมาะสม ตาม Agri-Map		2	พด.ยส.	4,120,000	4,120,000	4,120,000	12,360,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.7 กิจกรรมการพัฒนาที่ดินในพื้นที่ปัญหาทุ่งกุลา		2	พด.ยส.	1,190,000	1,190,000	1,190,000	3,570,000
3.โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง		2	กษ.ยส.	47,900	47,900	47,900	143,700
4.โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรผสมผสาน)		2	กษ.ยส.	65,000	35,000	35,000	135,000
5.โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning)		3	กจ.ยส.	418,000	418,000	418,000	1,254,000
รวม				263,251,445	164,221,445	746,221,445	1,173,694,335
แผนงานที่ 3 ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร							
1. โครงการ ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร		1					
1.1 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young		1	สนง.เกษตรจังหวัดยโสธร	763,200	763,200	763,200	2,289,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
Smart Farmer) และเครือข่าย							
1.2 กิจกรรมส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ ศักยภาพเกษตรกร/ กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และ อาสาสมัครเกษตรกร		1	สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัดยโสธร	763,200	763,200	763,200	2,289,600
1.3 กิจกรรมการ ส่งเสริมยุวเกษตรกร อินทรีย์ในโรงเรียน จังหวัดยโสธร		1	วิทยาลัย ชุมชนยโสธร	763,200	763,200	763,200	2,289,600
1.4 กิจกรรม เสริมสร้างและ พัฒนาศักยภาพ กลุ่มยุวเกษตรกร		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด ยโสธร		1,127,500	1,127,500	2,255,000
2.โครงการการ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรเกษตร ทฤษฎีใหม่สู่ต้นแบบ จังหวัดยโสธร ตาม แนวทางโมเดล เศรษฐกิจ BCG Model		1					

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.1 กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเกษตรทฤษฎีใหม่สู่ต้นแบบจังหวัดยโสธร ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model		1	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร	1,370,860	1,370,860	1,370,860	4,112,580
3.โครงการการส่งเสริมกลุ่มต้นแบบการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนของการเลี้ยงโคเนื้อ		1					
3.1 กิจกรรมการส่งเสริมกลุ่มต้นแบบการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนของการเลี้ยงโคเนื้อ		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ยโสธร	79,700	79,700	79,700	239,100
4.โครงการการพัฒนาหมอดินอาสา		2	พด.ยส.	12,000	12,000	12,000	36,000
5.โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง		2	ปม.ยส.	308,400	308,400	308,400	925,200
6.โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร		2	ศพจ.ยส.	138,500	138,500	138,500	415,500
7.โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน		2	กจ.ยส.	64,125	64,125	64,125	192,375

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
8.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)		2	กจ.ยส.	145,000	145,000	145,000	435,000
9.โครงการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตลอดห่วงโซ่อุปทาน		2	สจจ.ยส.	20,100	20,100	20,100	60,300
10.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร		2	สจจ.ยส.	1,654,800	1,654,800	1,654,800	4,964,400
11.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทั้งด้านองค์กรและธุรกิจให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกลุ่มงาน)		2	สจจ.ยส.	259,600	259,600	259,600	778,800
12.โครงการการส่งเสริม พัฒนา และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรของ		1	สจจ.ยส.		240,000	240,000	480,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
เกษตรกรรมและสถาบันเกษตรกร							
รวม				5,579,485	8,597,688	8,597,688	20,999,855
แผนงานที่ 4 ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า							
1. โครงการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า		1					
1.1 กิจกรรมส่งเสริมการใช้มันสำปะหลังพันธุ์ดีเพื่อยกระดับผลผลิตมันสำปะหลังหลังนา		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร	769,300	769,300	769,300	2,307,900
1.2 กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	809,100	809,100	809,100	2,427,300
1.3 กิจกรรมขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	1,310,100	1,310,100	1,310,100	3,930,300
2. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าตามแผนที่เกษตรเพื่อการ		2	สตส.ยส.	49,650	49,650	49,650	148,950

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
บริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)							
3.โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่							
3.1 กิจกรรมส่งเสริมแปลงใหญ่		2	สตส.ยส.	186,170	186,170	186,170	558,510
3.2 กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่		2	ปศ.ยส.	125,000	125,000	125,000	375,000
3.3 ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่		2	กจ.ยส.	759,600	759,600	759,600	2,278,800
3.4ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปีที่2)		2	สปก.ยส.	712,320	712,320	712,320	2,136,960
4.โครงการการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์		2	ปศ.ยส.	324,000	324,000	324,000	972,000
5.โครงการการพัฒนาสุขภาพสัตว์		2	ปศ.ยส.	2,123,000	2,123,000	2,123,000	6,369,000
6.โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์		2	ศวพ.ยส.	197,962	197,962	197,962	593,886

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
พืชผักและพืชในระบบเกษตรอินทรีย์							
7.โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่ตระกูลถั่วข้าวโพดฝักสดเพื่อความมั่นคงทางอาหาร		2	ศวพ.ยส.	81,440	81,440	81,440	244,320
8.โครงการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง		2	ศวพ.ยส.	324,351	324,351	324,351	973,053
รวม				7,771,993	7,771,993	7,771,993	23,315,979
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร							
แผนงานที่ 5 ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับการรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับรองมาตรฐาน							
1. โครงการยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1					
1.1 กิจกรรมยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร	50,000	50,000	50,000	150,000
1.2 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดยโสธร : การ		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร	1,468,400	1,468,400	1,468,400	4,405,200

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
ปลูกกล้วยเชิงการค้าระบบมาตรฐาน GAP							
1.3 กิจกรรมการส่งเสริมการปลูกหอมแบ่งอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรอินทรีย์		1	วิทยาลัยชุมชนโยธธร	200,000	200,000	200,000	600,000
2. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาอินทรีย์		1					
2.1 กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาอินทรีย์		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดโยธธร	1,327,600	1,327,600	1,327,600	3,982,800
2.2 การผลิตและขยายถั่วลิสงเพื่อสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรในชุมชน		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโยธธร		770,550	770,550	1,541,100
3.โครงการการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน		1					
3.1 กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดโยธธร	10,161,600	10,161,600	10,161,600	30,484,800
4.โครงการยกระดับสินค้าประมงเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1					

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
4.1 กิจกรรมยกระดับสินค้าประมงเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1	สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร	175,160	175,160	175,160	525,480
5.โครงการการส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์		1					
5.1 กิจกรรมส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	1,020,300	1,020,300	1,020,300	3,060,900
6.โครงการเกษตรอินทรีย์		2	สตส.ยส	13,820	13,820	13,820	41,460
7.โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน		2	ศพจ.ยส.	116,700	116,700	116,700	350,100
8.โครงการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์		2	ปศ.ยส.	282,900	282,900	282,900	848,700
9.โครงการกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์		2	ปศ.ยส.	22,100	22,100	22,100	66,300
10.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน		3	กจ.ยส.	1,367,500	1,367,500	1,367,500	4,102,500
11.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์		3	กจ.ยส.	2,466,520	2,466,520	2,466,520	7,399,560

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
12.โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP		2	กจ.ยส.	80,100	80,100	80,100	240,300
13.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง		2	กจ.ยส.	110,000	110,000	110,000	330,000
14.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร		2	ศวพ.ยส.	582,820	582,820	582,820	1,748,460
รวม				19,445,520	20,986,620	20,986,620	59,877,660
แผนงานที่ 6 เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตร							
1. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย		1					
1.1 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย		1	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร	160,000	160,000	160,000	480,000
1.2 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรพืชหลังนาจังหวัดยโสธร : การปลูกรางข้าว การค้า		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร	673,200	673,200	673,200	2,019,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
1.3 กิจกรรมผลิตลูก พันธุ์สัตว์น้ำ		2	ศพจ.ยส.	196,100	196,100	196,100	588,300
2.โครงการผลิตพันธุ์ พืชอาหารสัตว์		2	ศวอ.ยส.	305,100	305,100	305,100	915,300
3.พัฒนาความมั่นคง ด้านเสบียงสัตว์		2	ศวอ.ยส.	198,400	198,400	198,400	595,200
4.โครงการสร้าง ฟาร์มต้นแบบการ จัดการอาหารเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสัตว์		2	ศวอ.ยส.	76,300	76,300	76,300	228,900
5.โครงการเพิ่ม ศักยภาพการผลิตโค เนื้อคุณภาพสูง		3	ปศ.ยส.	3,477,525	3,477,525	3,477,525	10,432,575
6.โครงการพัฒนา อาชีพการเพาะเลี้ยง ปลาดะเพียนขาวใน บ่อดิน		3	ปม.ยส.	243,700	243,700	243,700	731,100
7.โครงการส่งเสริม การเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตพืชตระกูลถั่ว เพื่อความมั่นคงด้าน อาหาร		2	กจ.ยส.	394,200	394,200	394,200	1,182,600
8.โครงการ ส่งเสริมการเลี้ยง ไก่พื้นเมืองเพื่อ สร้างอัตลักษณ์ อาหารสู่ความเป็น เลิศจังหวัดยโสธร		1	ปศจ.ยส.		842,920	842,920	1,685,840

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
9.โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมืองจังหวัดยโสธร		1	ปศจ.ยส.		284,720	284,720	569,440
10.ส่งเสริมการผลิตกล้วยหอมทองเพื่อการค้า		1	ศวพ.ยส./กจ.ยส.		604,750	604,750	1,209,500
11.ส่งเสริมการผลิตงาเพื่อการค้า		1	ศวพ.ยส.		673,200	673,200	1,346,400
12.การส่งเสริมปลูกอ้อยเป็นวัตถุดิบอาหารโคขุน		1	วิทยาลัยชุมชนยโสธร		296,400	296,400	592,800
รวม				5,724,525	11,128,505	11,128,505	26,295,695
แผนงานที่ 7 ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจ							
1. โครงการการส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจ		1					

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
1.1 กิจกรรมการ ขับเคลื่อนงานบริการ วิชาการสู่ชุมชน (Yasothon Development Model)และขยายผล การผลิตและใช้แห นแดงเพื่อลดต้นทุน การผลิตสู่เกษตรกร		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด ยโสธร	773,900	773,900	773,900	2,321,700
1.2 กิจกรรม ยกระดับสินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตร อินทรีย์มูลค่าสูง (โครงการเลี้ยง ชันโรง)		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	403,900	403,900	403,900	1,211,700
1.3 กิจกรรมการ ส่งเสริมการเลี้ยง จิ้งหรีดเชิงการค้า		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	324,400	324,400	324,400	973,200
1.4 ส่งเสริมการเลี้ยง ผึ้งโพรงป่าเชิง อนุรักษ์จังหวัดยโสธร			สำนักงาน เกษตรจังหวัด ยโสธร	218,200	218,200	218,200	654,600
2.โครงการจัดระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ พื้นที่ลุ่ม-ดอน		2	พด.ยส.	812,960	812,960	812,960	2,438,880
3.โครงการโลก ต่อซังเพื่อเพิ่ม อินทรีย์วัตถุและแร่ ธาตุในดิน		2	พด.ยส.	122,400	122,400	122,400	367,200
4.โครงการฟื้นฟูและ ป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน		2	พด.ยส.	2,301,870	2,301,870	2,301,870	6,905,610

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
5.โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่							
5.1 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่		2	สตส.ยส.	50,350	50,350	50,350	151,050
5.2 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่		2	ปม.ยส.	77000	77,000	77,000	231,000
5.3 กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		2	ปศ.จ.	139500	139,500	139,500	418,500
5.4 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่		2	สปก.ยส.	111880	111,880	111,880	335,640
6.โครงการเกษตรผสมผสาน		2	สตส.ยส.	27,700	27,700	27,700	83,100
7.โครงการธนาคารผลิตผลเกษตรด้านการประมง		2	ปม.ยส.	111,100	111,100	111,100	333,300
8.โครงการส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน		2	สปก.ยส.	489,055	489,055	489,055	1,467,165
9.โครงการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองตามกฎหมาย		2	ศวพ.ยส.	80,910	80,910	80,910	242,730
รวม				6,045,125	6,045,125	6,045,125	18,135,375
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์							

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
แผนงานที่ 8 ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและ เกษตรอินทรีย์ ในการเพิ่มมูลค่า							
1. โครงการเพิ่มประ สิทธิภาพการผลิต สินค้าตามมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์และ เกษตรปลอดภัย แบบครบวงจร		1					
1.1 กิจกรรมเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าตาม มาตรฐานเกษตร อินทรีย์และเกษตร ปลอดภัยแบบครบ วงจร (ปลา)		1	สำนักงาน ประมงจังหวัด ยโสธร	365,500	365,500	365,500	1,096,500
1.2 กิจกรรมเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าตาม มาตรฐานเกษตร อินทรีย์และเกษตร ปลอดภัยแบบครบ วงจร (กบ)		1	สำนักงาน ประมงจังหวัด ยโสธร	460,000	460,000	460,000	1,380,000
2. ส่งเสริมการแปรร ูปสมุนไพรด้วยโรง อบพลังงาน แสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ ในเขตปฏิรูปที่ดิน		2	สปก.ยส.	489,055	489,055	489,055	1,467,165
รวม				1,314,555	1,314,555	1,314,555	3,943,665
แผนงานที่ 9 ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์							

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
1. โครงการการ ส่งเสริมการพัฒนา ผลิตภัณฑ์เพื่อ สุขภาพและ การแพทย์		1					
1.1 กิจกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการผลิต และการแปรรูป สมุนไพรอินทรีย์		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	246,200	246,200	246,200	738,600
1.2 กิจกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการผลิต และการแปรรูป สมุนไพรอินทรีย์(ผู้นำ กลุ่มพืชสมุนไพร)		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	96,100	96,100	96,100	288,300
2.โครงการ ส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพ การผลิตยา สมุนไพรเพื่อ พัฒนากลุ่ม เกษตรกร เครือข่ายสมุนไพร อินทรีย์จังหวัด ยโสธร		1	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดยโสธร		5,198,000	-	5,198,000
รวม				342,300	5,540,300	342,300	6,224,900
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาระบบตลาดของเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์							
แผนงานที่ 10 เพิ่มศักยภาพในการรับซื้อ/การจำหน่ายสินค้าเกษตรกร เกษตรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์							

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
1. โครงการพัฒนา ด้านการตลาดสินค้า เกษตรปลอดภัยและ เกษตรอินทรีย์		1					
1.1 กิจกรรมการ พัฒนาด้านการตลาด สินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตร อินทรีย์		1	สำนักงาน พาณิชย์ จังหวัดยโสธร	2,000,000	2,000,000	2,000,000	6,000,000
1.2 กิจกรรม ยกระดับการตลาด สินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตร อินทรีย์		1	สำนักงาน อุตสาหกรรม จังหวัดยโสธร	740,000	740,000	740,000	2,220,000
รวม				2,740,000	2,740,000	2,740,000	8,220,000
แผนงานที่ 11 ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ							
1. โครงการการ ส่งเสริมการตลาด และช่องทางการ จำหน่ายสมัยใหม่ทั้ง ในและต่างประเทศ		1					
1.1 กิจกรรม ส่งเสริมการตลาด และช่องทางการ จำหน่ายสมัยใหม่ทั้ง ในและต่างประเทศ		1	สำนักงาน พาณิชย์ จังหวัดยโสธร	400,000	400,000	400,000	1,200,000
รวม				400,000	400,000	400,000	1,200,000
แผนงานที่ 12 ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ในการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร							

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
1. โครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรและได้มาตรฐาน		1					
1.1 กิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรและได้มาตรฐาน		1	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยโสธร	100,000	100,000	100,000	300,000
รวม				100,000	100,000	100,000	300,000
แผนงานที่ 13 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร							
แผนงานที่ 14 ส่งเสริมการสร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) และอัตลักษณ์สินค้าเกษตร							
รวม				313,146,038	214,879,238	796,879,238	1,324,904,514

หมายเหตุ * เป็นยอดรวมเฉพาะวงเงินโครงการสำคัญ

ส่วนที่ 6

6.1 แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) 5 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างกระแสการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบตลาดของเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

6.2 แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) 1 ปี (ปี 69)

ส่วนที่ 7

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ปังบประมาณ 2568

1. คู่มือนำเข้ระบบแผนงาน/โครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

2. คู่มือรหัสงบประมาณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2568

3. แผนงานโครงการและวงเงินของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2568

จัดทำ

นายปรีชา ชูพงษ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร

สนับสนุนข้อมูล

1.นางสาวพชรมน คำตา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร
2.นายธณกฤษ ดิบบิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
3.นางสาวปัญญาพร เค้าแคน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
4.นางสาวธัญญา ล.วีระพรรค	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
5.นางสาวกาญจนา ประพันธ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
6.นางสาวสิรินันท์ หล้าหาญ	เจ้าพนักงานธุรการ

สนับสนุนการจัดทำ

นายภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธ์ุ์

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

พฤศจิกายน 2567

